1 Opening en mededelingen

Mark Pol
Ik open deze openbare raadsvergadering en heet iedereen van harte welkom. Raadsleden in de zaal, sommigen een beetje om een hoekje, publiek op de tribune en de kijkers thuis, van harte welkom. We gaan vanavond aan de gang met de Ontwerp-Programmabegroting. Dat gaan we anders doen dan dat we de afgelopen jaren gewend waren. We gaan vanavond Algemene Politieke Beschouwingen houden bij de Programmabegroting. Zodat we daar morgenavond, als we opnieuw een raadsvergadering hebben, over kunnen stemmen. Kort het spoorboekje van vanavond. Zo meteen komen een voor een de fractievoorzitters van de verschillende partijen aan het woord. Dat doen we in de volgorde van grootste oppositiepartij, daarna de grootste coalitiepartij. Dan de daarna grootste oppositiepartij, enzovoorts. Dat kunt u zich voorstellen. De sprekers spreken van een van de twee spreekgestoeltes, vanachter de microfoons. Iedere fractievoorzitter krijgt 5 minuten de tijd. Na die 5 minuten verzoeken wij de fractievoorzitter op zijn of haar plaats te gaan zitten, zodat andere raadsleden nog vragen of opmerkingen kunnen maken over de inbreng. Als we dat hele rondje gehad hebben, schorsen we kort. Het is de bedoeling dat u mogelijke vragen aan het college meteen stelt. Zodat het college zich even kan terugtrekken en zich kan beraden op een reactie in de eerste termijn. Daarna nog een keer vanachter de spreekgestoeltes. Totdat we dat hele rondje gehad hebben. Als we dat gedaan hebben, bespreken we aan het eind de ingediende moties en amendementen die nog niet aan de orde zijn geweest. Is daarmee het spoorboekje voor vanavond voor iedereen helder? We hadden dit al gemaild

Edo Kooiman
naar iedereen in de raad. Mijnheer Kooiman.

Mark Pol
Een vraag van technische aard. Moeten we bij de microfoons inloggen met onze eigen kaart? -Ja, dat is wel het handigst. Dus neem even het pasje mee als het zover is. Iedereen heeft zijn pasje inmiddels klaarliggen. Daarmee is de opening bijna geschied. Ik heb niet gevraagd of u het ermee eens bent dat we dit vanavond zo doen. We moeten de agenda daarmee nog vaststellen. Dat gaan we zo meteen doen. Er zijn mededelingen. We hebben de afwezigheid van de heer Oosterhof en van Mevrouw Van de Wetering. Dat is aan ons doorgegeven. Zijn er andere mededelingen vanuit de raad? Dat is niet het geval. Kunnen wij de agenda vaststellen en daarmee ook de afspraken over hoe we dat gaan doen met elkaar vaststellen? Mooi. Dan is die daarmee vastgesteld.

2 Vaststelling agenda

Mark Pol
Dan punt 3, de rondvraag. Is er behoefte, buiten alles

3 Rondvraag

Albert Huisman
wat er vanavond nog verder gaat gebeuren, aan een rondvraag? Dat is het geval. Ik geef het woord aan mijnheer Huisman. Dank u, voorzitter. De afgelopen twee maanden ben ik niet in mijn beste doen, dus het kan zijn dat ik iets gemist heb. Op 10 juli hebben wij een motie ingebracht met de titel inventarisatie, advies en werkgroepen. Die hebben we aangehouden, omdat de wethouder heeft toegezegd in november naar de raad te komen met het communicatie- en participatie of Beleidsadviesplan. Waarin ook duidelijk zou worden welke adviezen en werkgroepen er zoal zijn. Ik heb een hele batterij aan vragen daarover gesteld. Die zal ik niet opnoemen. De wethouder heeft wel een toezegging gedaan om er in november 2024 mee naar de raad te komen.

Rikus Kieft
Ik concludeer dat het tijdspad niet is gehaald. Op welk moment kunnen we het bespreekstuk verwachten? Mijnheer Kieft. -Voorzitter, in de Communicatievisie wordt daar heel kort aandacht aan besteed en blijft het

opnieuw het agenderen van het onderwerp. Dus het onderwerp is niet van de agenda verdwenen, maar we hebben daar geen tijd voor gevonden om dat uitvoerig uit te werken. Wat ik u in de Commissie al zei: het zijn hele relevante vragen. Die zullen we niet allemaal kunnen beantwoorden,

Mark Pol
maar een aantal wel. Dat gaan we doen, maar ik durf daar nu nog geen tijdspad aan te koppelen. Hij blijft boven water. Dank u wel. Andere punten voor de rondvraag?

4 Algemene Beschouwingen

Mark Pol
Nee, dat is niet aan de hand. Dan gaan we aan de gang met de Algemene Beschouwingen. Punt 4 op onze agenda. Dan nodig ik de heer Ran uit om als eerste het woord te voeren.

Nick Ran
Mijnheer Ran, u heeft het woord. -Hij is gestart. Voorzitter, ik zou graag willen zeggen dat ik schrok toen ik deze begroting voor het eerst doornam, maar helaas is niets minder waar. Voor de derde keer op rij sta ik hier met bijna dezelfde boodschap. De ambities van dit college zijn te groot, te kostbaar en onuitvoerbaar. We gaan in 3 jaar van 18 overhevelingen naar 43, naar 53. Waar we vorig jaar nog waarschuwden dat een volgende gemeenteraad de lokale heffingen zal moeten verhogen, komen we nu tot de conclusie dat dit zelfs eerder gebeurt. Tegen het Coalitieakkoord in. De schuldquote stijgt naar een verwachte 127% in 2026. Als de uitkomst van de schuldquote hoger is dan 130% staat het licht op rood en heeft de gemeente een erg hoge schuld. Aldus de Vereniging Nederlandse Gemeenten. De schuldenlast groeit van 60 miljoen naar 90 miljoen euro. Wegen worden gerehabiliteerd en in 40 jaar afgeschreven, terwijl ze die 40 jaar niet gaan halen. We leven met elkaar op de pof en we leggen de rekening bij de toekomstige generaties. De vragen die ik aan het college heb. Welke plannen heeft het college om de schuldquote te verlagen en uit de gevarenzone te blijven? Kunt u mij vijf wegen op Texel noemen die al 40 jaar meegaan? Het is mij niet gelukt om er eentje te bedenken. De algemene reserve is geslonken van 15 miljoen naar 4,8 miljoen. Terwijl de ondergrens op 2 miljoen ligt. De reserve wordt hier gebruikt als een betaalrekening en niet, zoals gebruikelijk, als spaarrekening. Waarom kiest het college hiervoor en welke maatregelen gaat u nemen om de reserve weer op een gezond niveau te krijgen en te houden? Dan de verhoging van het Texelvinjet. Het is duidelijk dat de verhoging van het parkeervignet vooral bedoeld is om de begroting sluitend te krijgen. Toch horen we van het college dat deze maatregel bedoeld is om het gebruik van de fiets te stimuleren. Dat klinkt mooi, maar dat is een uitleg die niet strookt met de werkelijkheid. Wij willen graag eerlijkheid naar onze inwoners toe. Waarom wordt deze tariefsverhoging gepresenteerd als een maatregel om fietsen te stimuleren, terwijl het overduidelijk gaat om een gat in de begroting te sluiten? Voorzitter, het is hoog tijd dat we met elkaar kritisch kijken naar waar we kunnen besparen en welke uitgaven echt noodzakelijk zijn. Tot nu toe lijkt het college hier weinig plannen voor te hebben. We pleiten ervoor dat we verder kijken dan alleen temporiseren. Waarom wordt er niet kritisch gekeken naar bijvoorbeeld de subsidies die wij verstrekken aan partners? Waar zijn er wellicht dubbelingen in de werkzaamheden? Waar kunnen we efficiënter werken? Welke structurele bedragen zijn in het verleden in de begroting opgenomen, die nu niet meer noodzakelijk zijn? Is het college bereid om samen met de raad de begroting grondig door te nemen en te onderzoeken waar bezuinigingen mogelijk zijn, zonder de kwaliteit van onze dienstverlening aan te tasten? Voorzitter, ik ben tot vanmiddag aan het puzzelen geweest om tot een begroting te komen waarbij de lokale heffingen niet hoeven te worden verhoogd. Doordat er al diverse raadsbesluiten zijn genomen, waarbij dekking is gezocht in de begroting van 2025 of zelfs later, hebben we onszelf buitenspel gezet. We hebben niets meer te kiezen. We zien in de ontwerpbegroting een opbrengst van 9 miljoen euro aan toeristenbelasting. Een hogere opbrengst dan in de begroting van dit jaar en dat zien we als risico. De negatieve publiciteit over de drukte op het eiland, aangewakkerd door de gebrekkige communicatie rond het Paraplubestemmingsplan kan doorwerken in het aantal overnachtingen en dus de opbrengst voor volgend jaar. De lokale lasten die stijgen voor onze inwoners. We zien een flinke toename aan Afvalstoffenheffing. De afgelopen jaren is er in diverse zaken, zoals plastic containers, ondergrondse containers en vuilniswagen met robotarm geïnvesteerd. Ondanks alles zijn de tarieven in de afgelopen jaren met meer dan 50% toegenomen. Volgend jaar komt daar nog 10% bij. Er worden dusdanig veel kosten gemaakt voor het chippen van afvalcontainers en toegangscontrole van ondergrondse containers, dat de keuze voor DIFTAR zo meteen geen keuze meer is. De kosten zijn immers toch al gemaakt. Een erg creatieve uitvoering van de motie die wij hebben ingediend, dat wel. Bij deze begroting hadden we de ambitie om een voorstel in te dienen voor het instellen van een ondernemersloket. De noodzaak daarvoor is

groot, maar door ongelukkige communicatie met het college hebben we nog niet alle informatie die we nodig hebben om tot een voorstel te komen. We zullen daarom in de Commissievergadering van december met een motie komen om het ondernemersloket verder uit te werken. Voorzitter, 5 minuten is te kort om een uitgebreide visie op de toekomst te geven. Wij pleiten voor een realistische en zorgvuldige koers. We moeten prioriteiten stellen, onze leningen beheersen en zorgen dat de Texelaars profiteren van de inkomsten van het toerisme. Het huidige beleid, leg de rekening bij de volgende generatie. Collega's laten we met elkaar de juiste keuzes maken

Mark Pol

en werken aan een financieel gezonde toekomst van Texel. Dank u wel. -Dank u wel, mijnheer Ran. Neemt u weer plaats. Zijn er vragen naar aanleiding van de inbreng van mijnheer Ran? Bij anderen uit de gemeenteraad? Mevrouw Visser, mijnheer Hercules, mijnheer Kooiman, Meneer Rutten.

Anneke Visser-Veltkamp

In die volgorde. Mevrouw Visser, ga uw gang. Dank u wel, voorzitter. Ik meende de heer Ran te horen zeggen dat de algemene reserve gezien moet worden als een spaarrekening, maar dat is dan sparen met geld van de gemeenschap. Is dat de wens van de VVD? Wij vinden dat geld van de gemeenschap

Nick Ran

gebruikt moet worden ten gunste van de gemeenschap en niet om te sparen. -Mijnheer Ran. Dank u wel. Een interessante vraag van mevrouw Visser. Voorzitter, we zien dat we aan de ene kant gigantische leningen aangaan. Dat we daarnaast ook nog de buffer die we hebben het hele jaar door gebruiken om uitgaven te doen. Terwijl dat wat ons betreft in een begroting thuishoort. Vet op de botten lijkt ons heel verstandig voor een gezonde bedrijfsvoering van de gemeentelijke organisatie. Een buffer is daarbij altijd welkom.

Eric Hercules

Mijnheer Hercules, ga uw gang. -Voorzitter, mijnheer Ran, dank u voor uw Algemene Beschouwingen. Ook wij schrikken daar niet van, want het is inderdaad een herhaling van Beschouwingen die u al eerder heeft gegeven. U weet dat we daarin van mening verschillen. U weet ook dat wij altijd zoeken naar dingen die we delen. Daar hoor ik niets van terug in uw Algemene Beschouwingen. U scheert alle ambities over één kam. U noemt ze allemaal te hoog. Ik zou toch graag horen van de heer Ran welke delen van de begroting, welke onderwerpen, op welke inhoud

Nick Ran

hij het wel kan vinden met dit college en de meerderheid van de raad. Mijnheer Ran, ga uw gang. -Dank, voorzitter. Er staan nogal wat voorstellen in de begroting. Om de angst weg te nemen, wij zijn absoluut niet van plan om tegen de begroting te stemmen. Er staan wel degelijk goede zaken in. Alleen zijn wij van mening dat je moet zorgen dat je de rekening kunt betalen en ook vooruit kijkt. Niet de rekening voor onze ambities bij een volgende generatie legt. Dat doe je door deze investeringen over zulke lange termijnen af te sluiten. Dus we kunnen ons vinden in de koers. Alleen de manier waarop de dekking wordt gezocht, daar kun je andere keuzes in maken.

Niels Rutten

Mijnheer Zegel, ik kom zo meteen bij u. We gaan eerst naar mijnheer Rutten, ga uw gang. -Dank u, voorzitter. Ik heb de heer Ran een aantal dingen horen zeggen waar wij ons in kunnen vinden. Bijvoorbeeld de zorg over het toerisme. Dus ik ben heel benieuwd naar hoe de Toekomstvisie op het toerisme van de VVD luidt. De overhevelingen, we hebben nu 8 miljoen, wat we overhevelen als gemeente. Dan wordt het lastig om je begroting rond te krijgen. Je budgetteert veel meer geld, maar je hebt het niet nodig. Er ligt een bestuursopdracht van het college om daarmee aan de slag te gaan. Hoe kijkt u daarnaar? Heeft u daar vertrouwen in?

Nick Ran

Waar zou u volgend jaar willen uitkomen? Onder het miljoen? Twee vragen, mijnheer Ran. -Dank u wel, voorzitter. De laatste vraag kan ik heel makkelijk beantwoorden. Als je een begroting opstelt, ga je ervoor dat alles in het jaar wordt uitgevoerd. Dus in een ultieme situatie zien we 0 aan overhevelingen. Dat is niet realistisch, omdat er ook overhevelingen tussen staan van projecten die gestart worden in het lopende jaar en het jaar daarna worden afgerond, maar zo min mogelijk. Ik kan daar geen nummer op vastpinnen. Ik kan nu niet inschatten welke trajecten meerjarig zijn. Wat betreft onze visie op het toerisme. We maken ons zorgen. De Btw-verhoging die er aankomt in 2026 kan Texel pijn gaan doen. Ook de negativiteit, zoals ik al aangaf, in uitingen in landelijke media. Onze visie op toerisme. Wij hebben de uitkomsten

Mark Pol
van het Toeristisch Toekomstplan onderschreven en dat zullen wij ook blijven doen. -Dank u wel. De heer Kooiman.

Edo Kooiman
Dank u wel. Het zal u niet verbazen dat wij grote delen van de Algemene Beschouwingen van de VVD onderschrijven. De zorgen die de VVD heeft, hebben wij ook. En toch heb ik u iets horen zeggen, mijnheer Ran, over iets van ongelukkige of gebrekkige communicatie met het college. Volgens mij was dat met het Toeristisch Toekomstplan.

Nick Ran
Wat bedoelt u precies met ongelukkige of gebrekkige communicatie? Mijnheer Ran. -Dank, voorzitter. De juiste woorden waren ongelukkige communicatie. Ik denk dat dat een verschil in verwachting is. Redelijk ver voordat de Ontwerp-Programmabegroting met ons gedeeld werd, liepen wij al met het idee om een ondernemersloket in te stellen en dat in te brengen in deze vergadering. Die vragen hebben wij begin oktober gesteld. Vervolgens kwam het ontwerp naar ons toe. Dat was iets later dan dat we oorspronkelijk hadden afgesproken. Dus de voorbereidingstijd en de tijd om vragen te stellen en te beantwoorden, was vrij krap. Ik was in de veronderstelling dat onze vragen los van de beantwoording van de technische vragen zou worden beantwoord. Dus ik heb vorige week met smart zitten wachten, maar er kwam geen antwoord op de vragen. Toen gisteravond de beantwoording op de openstaande vragen bij ons binnenkwam, bleek dat het antwoord van het college was dat ze dat graag in de Commissievergadering wilden bespreken. Dat is langs mij heen gegaan. Dat was een verschil van inzicht. Ik heb drie verschillende vragen gesteld. Ik had niet het antwoord in het algemene overzicht van vragen verwacht. Ik wachtte vorige week met smart op beantwoording van de vragen, maar die is niet gekomen.

Mark Pol
Dus ongelukkige communicatie heb ik dat genoemd. We hadden een ander verwachtingspatroon dan het college.

Ferry Zegel
Dank u wel. Mijnheer Zegel. -Dank u, voorzitter. Een vraag voor mijnheer Ran. Mijnheer Ran heeft dat verhaal al eerder verteld, vorig jaar en het jaar daarvoor. Ik herken er veel van terug. Ook al hielden we toen geen Algemene Beschouwingen, maar zijn boodschap is consistent. Het is ook wel een typisch VVD-verhaal. Besparen, besparen, besparen. U had natuurlijk iets kunnen doen aan de begroting zoals die er nu ligt. Ik ben verheugd om te horen dat u niet tegen zult stemmen. Ik rekende vanuit de VVD op een aantal amendementen of misschien zelfs een tegenbegroting. Helaas niets van dat alles. Waar is de visie van de VVD op waar het naartoe moet? Anders dan besparen, anders dan nee tegen investeren in betaalbare woningen voor Texelse jeugd, tegen een cultuurhuis, tegen investeren

Nick Ran
in een groene samenleving. Kortom, tegen investeren op Texel. Mijnheer Ran. -Voorzitter, ik hoorde mijnheer Zegel zeggen dat hij goed geluisterd had, maar hij heeft zojuist woorden gebruikt die ik niet in de mond heb genomen en ook niet zo snel zal nemen. Ik ben tot vanmiddag nog aan het puzzelen geweest om een tegenbegroting in te dienen, maar het is niet te doen. Wij als raad hebben in het afgelopen jaar en zelfs twee jaar geleden, keuzes gemaakt over budgetten die we volgend jaar beschikbaar moeten stellen. We hadden kunnen zeggen: we gaan iets temporiseren. Mooi voorbeeld voor u. Bijvoorbeeld nieuwbouw op locatie Fonteinschool. Dat zou een mogelijkheid geweest zijn. Dat is niet het geval, want we hebben in 2022 al vastgesteld dat we dat geld volgend jaar gaan uitgeven. Zo is de hele begroting doorspekt van zaken die al vastgelegd zijn. Dus we hebben hier een begroting waar we niets in te kiezen hebben. Ik heb aangegeven dat wij geen grond zien om tegen deze begroting te zijn, omdat er heel veel zaken in staan waarmee wij ingestemd hebben. Ook een aantal zaken waar we niet mee ingestemd hebben, maar waar een raadsbesluit ligt. Daar committeren we ons aan. Daar zitten investeringen tussen. Daar zijn wij niet tegen. We zijn juist voor het

Mark Pol
op een zuivere manier met de financiën omgaan. Dank u wel. Andere vragen of reacties in de richting van de VVD? Dat is niet het geval. Dank u wel. Dan geef ik het woord aan mevrouw Van der Werf, u heeft het woord. Dank u, voorzitter. Allereerst wil ik iedereen bedanken, maar met name dank aan de ambtenaren die hebben meegewerkt aan het tot stand komen van deze begroting. Ze hebben samen met onze wethouder financiën een sluitende begroting voor het jaar 2025 weten te maken. Daar mogen wij als gemeente Texel

trots op zijn. Vanuit Texels Belang zit er veel ambitie verwerkt in het Collegeprogramma. Deze ambities moeten financieel haalbaar zijn en gelukkig is dat het geval. Wel moeten wij als raad zorg dragen dat de kosten beheersbaar en betaalbaar blijven voor onze inwoners op ons mooie eiland. Door de vergrijzing is er een tekort aan personeel. Het is in alle sectoren moeilijk om arbeidskrachten te vinden. De gemeente Texel hoopt zelfs door middel van filmpjes op social media nieuwe medewerkers te werven. Laten we hopen dat het jonge mensen aantrekt en als ze van de overkant komen, ze ook een woning kunnen krijgen. Jonge mensen hebben we nodig voor het voortbestaan van onze scholen in alle dorpen, maar ook zijn ze nodig in sectoren zoals de detailhandel, onze toeristische sector, in de dienstverlenende sector en de zorg. We moeten hier continu aandacht aan besteden om te zorgen dat onze economie sterk en weerbaar blijft. Texels Belang is erg begaan met de Texelaars. Wij zijn dan ook erg bezorgd over de woningnood op ons eiland. Het is een groot knelpunt. Er is meer vraag dan aanbod, wat ook de prijs opdrijft. Hierdoor wordt het vooral voor jongeren en gezinnen lastig om een geschikte en betaalbare woning te vinden. Gelukkig wordt er nu gebouwd voor de behoefte op het eiland, met de combinatie van sociale huur, betaalbare koopwoningen en woningen voor jongeren en ouderen. De investeringen in woningbouw moet niet alleen de huidige tekorten verminderen, maar de doorstroming in de woningmarkt verbeteren en voorkomen dat jonge Texelaars naar de overkant verhuizen. Wat zijn we trots op dat mede namens Texels Belang er nu gebouwd wordt in de dorpen Oudeschild en Den Hoorn. De Cocksdorp en Oosterend volgen nog. Veel jonge Texelaars hebben hier een woning kunnen bemachtigen. De jonge Texelaars hebben veelal gebruikgemaakt van een starterslening, die de gemeente Texel beschikbaar stelt. Initiatieven en ontwikkelingen zoals het Hof van Strend, het CPO-project Beatrixlaan Molenstraat en andere particuliere bouwinitiatieven dragen bij aan onze woningbehoefte. Veel Texelaars vinden een huurwoning in de wijk Texelwende van Woontij en Rabo SmartBuild. Volgens critici vreselijke containers, maar voor de bewoners een fijne plek om te wonen. Er is een begin gemaakt met het project flexwoningen Marsweg Noord. Deze zijn straks beschikbaar voor spoedzoekers, statushouders en jongeren. Vorige week hebben we op de achterkant van de Texelse Courant de advertentie voor de nieuwbouw De Jozef kunnen zien. Op de locatie van de voormalige Jozefschool worden binnenkort 30 betaalbare en comfortabele twee- en drie kamerappartementen gebouwd. Ook op de locatie van de Fontein worden in de toekomst woningen gebouwd. Het toerisme is onze belangrijkste en grootste inkomstenbron. Texel trekt jaarlijks veel gasten. Wat enerzijds de lokale economie een sterke impuls geeft, maar anderzijds druk legt op de natuur en de voorzieningen op ons eiland. De bezoekers, maar ook de Texelaars zelf maken naast diverse voorzieningen ook gretig gebruik van onze prachtige opgeknapte fietspaden. Deze zijn bijna allemaal klaar. Het toeristenseizoen is afgelopen decennia flink verbreed. Was vroeger het eiland in de zomervakantie flink gevuld met toeristen, nu begint het al het gehele jaar plaats te vinden. Afgelopen zomer heeft Texel negatief in de media gestaan met uitlatingen over de Texel bezoeker. Menig toerist heeft zich de vraag gesteld of hij of zij nog wel welkom is op ons eiland. Er zijn Texelaars die van mening zijn dat het te druk is geworden op ons eiland. Blijf kijken en sturen op de feiten. Mede door het toerisme hebben wij een bloeiende economie en prachtige voorzieningen. Het blijft noodzakelijk om het toerisme in goede banen te leiden, zodat de balans tussen leefbaarheid en onze economie in stand blijft. Conclusie: met een gericht woonbeleid hopen wij de Texelaars een toekomst op ons eiland te bieden. Dit is goed voor onze scholen en sportverenigingen. Dus de leefbaarheid in onze Texelse dorpen. Wij moeten ervoor zorgen dat de belangen van de Texelaars voorop blijven staan en dat de toekomstige plannen realistisch en uitvoerbaar zijn. Dat kan alleen worden uitgevoerd als wij een financieel gezonde gemeente blijven met een sluitende begroting als deze. Dank u wel. Dank u wel, mevrouw Van der Werf. Het is wel een hele wandeling. Zijn er vragen naar aanleiding van de inbreng van Texels Belang? Ik zie mevrouw Koot, de heer Ran,

Veronne Koot

de heer Kooiman en de heer Rutten. Mevrouw Koot, ga uw gang. Ik hoorde uw laatste opmerking, dat het belangrijk is om een financieel gezonde gemeente te zijn. Kennelijk bent u daar heel tevreden over en de VVD helemaal niet. Kunt u aangeven waarom u denkt dat dit een financieel

Mark Pol

gezonde gemeente is en blijft voor de komende jaren?

Mariët van der Werf

Mevrouw Van der Werf. -De meerjarenbegroting toont dit aan.

Nick Ran

Dank u wel. Mijnheer Ran, ga uw gang. -Dank, voorzitter. De laatste woorden van mevrouw Van der Werf kunnen we onderschrijven. De financieel gezonde gemeente. De meerjarenbegroting toont inderdaad wat positiefs, maar als we daarentegen naar de leningenportefeuille kijken, dan zie ik een heel ander signaal. In

het Coalitieakkoord staat voor ons één belangrijk punt. Er staan wel meer belangrijke punten in, maar eentje wil ik er uitlichten. Dat gaat om het punt dat in deze periode lokale heffingen niet zullen stijgen of niet meer dan trendmatig. Ik kan me niet voorstellen dat dat punt bij een van de partijen tegenover mij vandaan komt, dus ik neem aan dat dat de inbreng is van Texels Belang in de Coalitieonderhandelingen. Daar heb ik ze destijds mee gecomplimenteerd, maar bij de derde begroting van dit college zien wij iets anders. Ik ben benieuwd hoe Texels Belang tegenover dat punt staat en of zij achter de schermen

Mark Pol
nog hebben geprobeerd om deze verhoging tegen te houden. Dank, voorzitter. -Mevrouw Van der Werf of mijnheer Hoogerheide, dat mag ook.

Cees Hoogerheide
Ik wil de vragen best wel beantwoorden. We hebben een begroting gekregen die gepresenteerd is door het college. Dat hebben wij gevolgd. Dat hoort ook zo.

Eric Hercules
Naar aanleiding van dit punt, mijnheer Hercules? Mijnheer Hercules, naar aanleiding van dit punt. Ga uw gang. Voorzitter, wij werden aangesproken en ik voelde mij aangesproken over de manier waarop deze kant van de raad omgaat met belastingen. Niet meer dan trendmatig verhogen. Dat is ook onze insteek. Wij willen niet dat bewoners meer lasten gaan betalen aan de gemeente. In dit geval de ozb, die is zoals altijd alleen trendmatig verhoogd. Dat is bijzonder. We zitten in de top tien van laagste ozb van heel Nederland. De reinigingsrechten zijn hoger geworden, omdat wij die kostendekkend willen hebben. Daarom moeten we daarop inzetten, om die kosten voor het afval naar beneden te krijgen. Zodat die Afvalstoffenheffing hopelijk naar beneden kan of stabiel kan blijven in de toekomst. Wij zijn voor het trendmatig verhogen van belastingen. Deze begroting toont aan dat dat kan. Op het gebied van ozb zeker. We hebben natuurlijk het geluk van de toeristenbelasting. Daar moeten we in de toekomst kritisch naar kijken. Ik denk dat wij bij de 5% gemeenten horen in Nederland die niet in het ravijn vallen het komend jaar. We hebben al een goede begroting in vergelijking

Mark Pol
met andere gemeenten in Nederland. -Dank u wel, u gaat hierop reageren? Dit is naar aanleiding van de inbreng

Nick Ran
van Texels Belang? Ik sta het toe, omdat het een mooi debatje is. Daarna gaan we snel weer terug naar waar we gebleven waren. Mijnheer Ran, ga uw gang. -Dank, voorzitter. Mijnheer Hercules verwijst naar de ozb. Het doet ons deugd dat die niet meer dan trendmatig verhoogd wordt. Ik heb de Afvalstoffenheffing zojuist genoemd. U vergeet in uw betoog de parkeerbelastingen. Dat zijn ook lokale lasten en die worden behoorlijk opgekrikt.

Mark Pol
Dat is veel meer dan trendmatig. Dus noem ze wel even allemaal in het vervolg. -Dank u wel. We gaan terug naar waar we gebleven waren en dat was

Edo Kooiman
bij de inbreng van Texels Belang. Er waren nog twee vragen over, van de heer Kooiman en de heer Rutten. Mijnheer Kooiman, u heeft het woord. Dank u wel. Dank aan Texels Belang voor de Algemene Beschouwingen. Het was een beschouwing over wat er het laatste jaar gebeurd was. Er is één citaat, wat me opviel. Dat ging over het toeristisch onderzoek, mevrouw Van der Werf. U zei: blijf kijken en sturen op de feiten wat betreft toerisme. Wordt er dan niet gestuurd op de feiten met betrekking tot toerisme?

Mark Pol
Vindt u dat? U noemt dat expliciet. -Mevrouw Van

Mariët van der Werf
der Werf. -Toerisme is belangrijk. De belangrijkste inkomstenbron voor Texel. Blijven kijken en sturen op de feiten. Je moet in de gaten blijven houden dat de toeristen naar Texel blijven komen. Het belevingsonderzoek heb ik niet genoemd. Ik denk dat het belangrijk is dat we altijd goed in de gaten moeten houden dat de toeristen naar Texel blijven komen, dat ze met veel plezier

Niels Rutten

naar Texel blijven komen en terug willen komen. Dank u wel. Mijnheer Rutten. -Dank u, voorzitter. In het verhaal van Texels Belang horen wij veel over het belang van sportverenigingen en scholen. Hoe belangrijk het is om te investeren in woningbouw. Dat is ons uit het hart gegrepen. Wij horen mevrouw Van der Werf ook zeggen dat het belangrijk is om als gemeente de kosten beheersbaar te houden. Ik ben heel benieuwd in welke richting Texels Belang denkt,

Cees Hoogerheide

waar ze mogelijkheden zien. -Mijnheer Hoogerheide. Ik wil wel antwoord geven. Het gaat erom dat je de zaak in evenwicht houdt. Dat kun je alleen doen met een uitgekristalliseerd beleid.

Mark Pol

Daar zijn we nu mee bezig. Dus wat dat betreft, mijnheer Rutten, zijn we op de goede weg. -Dank u wel. Andere vragen, opmerkingen aan Texels Belang? Dan geef ik graag het woord aan de heer Rutten. Commandeur, Witte, Eelman, Bakker, Veger, Hin. Voor ons is dat de kern van wat we hier met zijn allen doen. De mensen op dit eiland. We vragen ons als CDA af of het college de ogen nog op de bal heeft. Kijk, 6.000 tot 8.000 unieke familienamen die pasten niet in vijf minuten. Dus als u meeluistert en u voelt zich ernstig vergeten, laat het mij vooral weten. We maken ons zorgen. We willen twee dingen uitleggen. Een anonieme overheid en vastlopende regelbrij. Wat bedoelen we met anonieme overheid? Als mensen bellen over een overhangende tak bij een wandelpad, een niet goed aangesloten hemelwaterafvoer of een verstopt riool. Wij krijgen verhalen te horen als: we hebben vijf keer gebeld, maar er komt geen reactie, we worden niet teruggebeld. Die inwoners voelen zich niet echt serieus genomen. Beseft het college wel hoe belangrijk dit soort dingen zijn? Zo'n scheefliggende stoeptegel, zo'n overhangende tak. Dit soort werk van gemeentewerken is het visitekaartje van de gemeente. Dit is wat inwoners dagelijks om zich heen zien. Als u inwoners het gevoel wilt geven dat ze serieus genomen worden. Dat u er als gemeente bent voor de mensen op dit eiland, dan is dit iets waar u kunt beginnen. Begin met gemeentewerken een gezicht te geven. Een medewerker, gewoon een mens met een telefoonnummer en een auto. Als er een klacht is, komt die langs. Kijkt wat er aan de hand is, wat er zou moeten gebeuren. Geeft dat door en volgt ook op. Laat weten wat de planning is. Is ook aanspreekbaar als er iets niet goed gaat. Voorzitter, wat heeft het college gedaan in het afgelopen jaar om de inwoners, de mensen op het eiland, centraal te zetten en een gezicht te geven? Dan denk ik meteen aan Texelgezinnen. Die hebben een gezicht. Ze bieden informele zorg op een persoonlijke manier. Ze kijken bij gezinnen wat er nodig is, wat ze kunnen doen. Ook na vrijdag 16:30 uur zijn ze bereikbaar. Dan komen we bij de regelbrij. Ik zal een voorbeeld geven. Afgelopen zomer werd ik gebeld door een oudere inwoonster van Texel. Zij wilde een gehandicaptenparkeerkaart aanvragen. Ze was bij de gemeente geweest en ze begreep niets van de procedure. "Wat is nu dat sociaal team? Waarom moet dit nu langs het sociaal team? Waarom komt er een keuringsarts van de vaste wal? Waarom kan mijn huisarts dat niet doen, want die kent toch zijn patiënten?" Na de keuring moest mevrouw wachten. Ze kon niet meteen bij de balie de kaart ophalen. Waarom? De arts heeft toch al bepaald dat het nodig is? Voorzitter, begrijp mij niet verkeerd. Er gaat veel goed en er is ook waardering voor het werk van het sociaal team. Mensen krijgen over het algemeen wat nodig is. Ook deze mevrouw kreeg na enig wachten haar parkeerkaart. Alles gaat zorgvuldig. Wordt netjes georganiseerd. Er werken bij het sociaal team en bij gemeentewerken mensen van goede wil. Als we naar het sociaal domein kijken, zijn procedures best ingewikkeld. Deze mevrouw begreep het niet en dat horen we meer. Zeker als we naar de jeugdzorg kijken, waar Texelgezinnen actief is, is het complex. Veel organisaties zijn met een stukje bezig en dat gezin zit daar middenin. Beseft het college dat zulke uitgebreide procedures niet gratis zijn? Voor inwoners is het ingewikkeld, maar ook voor de medewerkers die dit moeten uitvoeren en hiermee om moeten gaan, zorgt dit voor werkdruk. Wij denken als CDA dat het ook wat doet met het werkplezier, als je zo vastzit in al die strakke procedures. Heeft het college hier echt de ogen op de bal? Zijn papier en procedures de kern van wat we hier doen? Is hoe we dat nu organiseren doelmatig? Gaat dit echt om de mensen op het eiland? WZ MSD, als u kritisch gaat kijken naar de papierwinkel en de procedures, zou dat misschien kunnen helpen. Wat zou mevrouw Stiekema doen? Afgelopen weekend hebben we met veel jaloezie gelezen wat er in de gemeente Pekela gebeurt. Daar komen beiden van onze punten bij elkaar. Bij bijstandsgerechtigden stappen de medewerkers in Pekela op de fiets en gaan naar die mensen toe. Proberen te begrijpen: hoe bent u in de bijstand gekomen? Wat lukt er? Wat lukt er niet? Wat is nodig om weer aan het werk te gaan? Een van de voorbeelden. Ze gaven iemand in de bijstand een scooter, zodat die naar zijn werk kon in Zuidbroek. De kosten waren eenmalig € 1.000. Natuurlijk werd er hier en daar gemopperd dat iemand zomaar een scooter kreeg, maar het bespaarde wel € 20.000 aan bijstandsuitkeringen. Plus alle controle op sollicitatieplicht, coaching, enzovoorts. Briljant. Waarom heeft ons college zoiets niet bedacht? In 2025 hopen we dat het college de ogen op de bal houdt, de inwoner serieus neemt, de mensen op het eiland centraal stelt. Dat het college in staat is om uit de schaduw van de eigen bestuurlijke werkelijkheid te

stappen. Als het niet lukt om de inwoners in 2025 echt centraal te zetten en ons het gevoel geven dat het echt ernstig is, doen wij een toezegging als CDA. Dan wordt u volgend jaar vanaf deze plek toegesproken door ChatGPT. -Dank u wel. Vragen in de richting van het CDA?

Cees Hoogerheide

Ik zie de heer Hoogerheide en mevrouw Van der Werf. Mijnheer Hoogerheide, ga uw gang. -Dank u wel, voorzitter. Mijnheer Rutten, u heeft aardig uw hart gelucht en dat mag. Daar is het hier ook voor. U doet wel een aantal dingen te kort. U noemt namen van families. Dat spreekt mij als genealoog zeer aan. Vlaming, Duinker, Van der Vis, Daalder, Dros, Roepert. Kikkert, Langeveld en niet te vergeten Wagemaker.

Mark Pol

Zij hebben Texel ook gemaakt. Ik wil niemand te kort doen door namen te noemen. -Dat kon u verwachten, mijnheer Rutten. Ga uw gang.

Niels Rutten

Voorzitter, mijnheer Hoogerheide slaat de spijker op zijn kop. Het paste niet allemaal in 5 minuten. Dus wie zich tekortgedaan voelt, mag zich inderdaad melden. Voor ons doen de mensen

Mark Pol

op het eiland ertoe en dat is wat ik heb willen zeggen, door er een aantal families uit te lichten.

Mariët van der Werf

Het voordeel is dat u nu de naam Hoogerheide meteen genoemd heeft. Mevrouw Van der Werf. Dank u, voorzitter. Ik wil daar de naam Van Eerwaarden nog aan toevoegen. Ik hoor mijnheer Rutten ook heel veel zeggen over het sociaal domein. Er strakker op zitten. Is mijnheer Rutten op de hoogte over de Wsnp,

Niels Rutten

waar het sociaal domein strak aan vast zit? Mijnheer Rutten. -Zeker, we hebben een wettelijk kader waarin we dat moeten organiseren, maar het is wel een keuze hoe je dat organiseert. Het is goed om een stapje terug te doen en kritisch te kijken naar hoe we het hebben aangepakt en waar we ruimte kunnen zoeken om het anders te organiseren. Als je naar andere gemeenten kijkt, dan worden er op sommige plekken andere keuzes gemaakt. We hebben een paar voorbeelden genoemd in de Algemene Beschouwingen. Je kunt ook naar hele andere dingen kijken. Dat is meer de uitdaging die wij bij het college proberen neer te leggen. Kijk er eens kritisch naar, zonder te zeggen: u moet met de gehandicaptenparkeerkaart aan de gang of u moet met de thuiszorg aan de gang. Om er eens kritisch naar te kijken. Wat zouden we anders kunnen doen en kunnen we zorgen dat het voor de inwoner eenvoudiger wordt? Of het ook de werkdruk of het werkplezier bij de medewerkers kan verlichten. We zien nu al een aantal begrotingen op rij dat we meer capaciteit nodig hebben bij het sociaal team. Het is moeilijk voor de gemeente om mensen te vinden en aan te nemen. Dus daarom denken we dat het belangrijk is om daar aandacht voor te hebben en kritisch te kijken naar wat we doen.

Mark Pol

Vinden we dat we op de goede weg zitten of kunnen we

Nick Ran

het op een andere manier aanvliegen? -Dank u wel. Mijnheer Ran. Dank, voorzitter. De partijnaam van mijnheer Rutten stond onder in beeld tijdens zijn betoog, maar dat was niet nodig. Ik herkende daar duidelijk een CDA-betoog in. Wat dat betreft complimenten. Het is ook voor het eerst dat ik hier in de zaal iemand jaloers hoor zijn op een van de Pekela's. Het is een prachtige omgeving, maar zeker niet vergelijkbaar met Texel. Ik hoorde in het betoog van mijnheer Rutten geen vragen, wel heel veel denkrichtingen en suggesties. In zijn antwoord op mevrouw Van der Werf

Mark Pol

kwamen die wel naar voren. Kunnen wij na de schorsing een reactie van het college verwachten op de vragen die zojuist gekomen zijn? Dat gaan we aan het college vragen zo meteen. Dank u wel. Daarmee hebben we de reacties gehad. Dan nodig ik mevrouw Visser uit om naar voren te komen. Voorzitter, aanwezige Texelaars. Toen ik in maart 2022 raadslid werd, was ik trots. Deels omdat ik daarmee in de voetsporen van mijn vader trad en deels, omdat ik raadslid werd voor PvdA pro Texel. De partij met concrete plannen en om samen met de Texelaars hard te werken voor een eiland waarop iedereen zich thuis voelt. De partij met een sterk en helder verkiezingsprogramma. Nu is het november 2024 en ik ben nog steeds trots. Trots op wat er in de tussentijd al gebeurd is. Wat er bereikt is. In ons verkiezingsprogramma beloofden wij dat we gingen bouwen. Waar het bouwen van woningen in Nederland moeilijk blijkt, is Texel het aan het doen. De eerste

sleutels zijn overgedragen. Er lopen diverse bouwprojecten en er worden binnenkort weer nieuwe projecten opgestart. We bouwen niet zomaar woningen, maar betaalbare woningen, sociale huur, middenhuur en goedkope koop. Dat is belangrijk voor het hele eiland, omdat het Texel leefbaar houdt. Verder is gestart met de bouw van het Thijssehuis, een plek waar de Texelaar aan zijn culturele trekken kan komen. Van het parkeren op de ijsbaan is geen sprake meer. Er komt een park, waarvoor de plannen zijn ontwikkeld met burgerparticipatie. Daarmee lijkt het op voorhand al geslaagd. PvdA pro Texel strijdt voor het welzijn van de Texelaar. In de begroting is dit te zien. Er is geld vrijgemaakt om de hogere kosten van de jeugdzorg te dragen en er is budget gevonden voor Texelgezinnen. Ook komt er een Texelpas om de drempel voor het gebruik van bijzondere bijstand en extra regelingen voor inwoners met een lager inkomen te verlagen. De bijdrage en subsidies voor verenigingen, musea en organisaties als de Voedselbank, blijven bestaan. Het voortbestaan van de Bolder staat niet ter discussie. In ons verkiezingsprogramma staan plannen voor een huis van ontwikkeling. Inmiddels is dit opgestart en dient het landelijk als voorbeeld. De komende jaren wordt dit verder ontwikkeld. De begroting borduurt, ondanks financieel moeilijkere tijden, voort op waar wij in 2022 aan begonnen zijn. Samen met Texels Belang en GroenLinks. Besturen met het oog op wat het eiland nodig heeft. We zijn daarom tevreden met de begroting en komen slechts met twee amendementen. Een voor het verhogen van het uurtarief voor parkeren en een om Texelgezinnen voor 2025 incidenteel extra budget toe te kennen. In ons verkiezingsprogramma staat dat we eindelijk werk van duurzaamheid willen maken. Met onder meer goed geïsoleerde woningen. Isolatie is goed voor het milieu en zorgt voor een betaalbare energierekening. Met ons Subsidiefonds voor koop- en huurwoningen wordt zo'n lagere rekening niet alleen bereikbaar voor Texelaars die dat kunnen betalen. Op het gebied van duurzaamheid zijn er achterstanden ontstaan. Het college wil daarom flink aan de slag. Daarbij krijgt de uitvoering van het Nationaal Isolatieprogramma prioriteit. Wij verzoeken ook de invoering van het Subsidiefonds prioriteit te geven. We willen graag dat er volgend jaar goed gebruik van het Fonds gemaakt kan worden. Daarvoor is invoering in het eerste of tweede kwartaal noodzakelijk. Graag horen wij van het college of dit mogelijk is. PvdA pro Texel staat voor behoorlijk bestuur. Het nog niet hebben van een Omgevingsvisie maakt dit lastig voor de raad. Zonder de Omgevingsvisie moet ander beleid wachten of worden vastgesteld met onzekerheden. Dat is niet de bedoeling. Wij roepen het college daarom op om haast te maken met het afronden van de Omgevingsvisie. Vorige maand ontving de raad enkele brieven over een mogelijk tekort aan locaties met een maatschappelijke bestemming. We zijn van plan om op korte termijn de mogelijkheden voor huisvesting, welzijn, zorg en sport in kaart te laten brengen en te zorgen dat we daar op Texel voldoende plek voor houden. Tenslotte nog dit. In februari kwamen wij met een motie van treurnis over het niet uitvoeren van een raadsbesluit en het daarover niet actief informeren van de raad. Dit informeren van de raad is inmiddels verbeterd. Wij denken hierdoor onze zakdoeken voorlopig niet nodig te hebben. Omdat zakdoeken niet alleen tranen op kunnen vangen, maar ook zweetdruppels, wil ik onze zakdoeken graag gewassen en gestreken overdragen aan het college. Als stimulans om de komende periode met het zweet op het voorhoofd te blijven werken aan betaalbare woningen, een Thijssehuis, de ijsbaan, het huis van ontwikkeling, duurzaamheid en alles wat Texel nodig heeft. -Dank u wel. Collegeleden kunnen in de schorsing bepalen waar ze die na de schorsing zichtbaar zullen dragen. Dat gebeurt nu al, zie ik. Heel goed. Wie kan ik het woord geven naar aanleiding van de inbreng

Nick Ran

van de Partij van de Arbeid? Mijnheer Ran, ga uw gang. Voorzitter, dank voor het betoog van mevrouw Visser. Een vraag. Ik wil een handreiking doen. Op het moment dat u aan de slag gaat met de voorbereidingen, ik neem aan dat het een motie zal worden, voor de zoektocht naar locaties waar maatschappelijke functies mogelijk kunnen zijn, drink ik graag

Anneke Visser-Veltkamp

koffie met u. -Mevrouw Visser. Ik weet nog niet of het een motie gaat worden

Mark Pol

of dat we beginnen met het stellen van vragen, maar ik drink graag koffie rond dit onderwerp. Mooi, dat staat. Andere vragen of opmerkingen? Nee, dat is niet aan de hand. Dan nodig ik de heer Kooiman uit. Dank u wel. Ik ga aan de linkerkant staan, want daar sta ik nooit. Het voelt best wel goed. Heren en dames. Voor ons ligt de programmabegroting 2025-2028. Deze begroting vormt het beleidsmatige en financiële kader voor de komende jaren. Ik heb het doorgenomen. U schrijft als college in uw bestuurlijke boodschap dat door afname van het Gemeentefonds vanaf 2026 er een tekort resteert. Het is daarom noodzakelijk om in de komende jaren een behoedzaam en financieel beleid te voeren. Dat betekent dat zonder ingrepen de meerjarenbegroting vanaf 2026 een negatief beeld laat zien van ongeveer 2,5 miljoen. Dit tekort ontstaat door een korting op de algemene uitkering en is ook een gevolg van de prijsstijgingen. Als je kijkt naar de

schuldenlast van deze gemeente, de VVD had het er ook over, door de uitgaven van de projecten, dan hebben wij daar zorgen over. Die schuldenlast stijgt ieder jaar. Veel werk wordt over een periode van 40 jaar afgeschreven, kapitaallasten, maar deze kosten komen wel ieder jaar terug. Die moeten betaald worden. Dus per project wordt de schuldlast groter en hoger. Wij zijn benieuwd wat, de VVD heeft dat ook al gevraagd, dit college of een volgend college gaat doen om deze schuldenlast af te bouwen. Ons advies is om te temporiseren. Om twee redenen. Zo vliegt het geld niet in sneltreinvaart over de balk en het personeel. Als we zien dat bij een groen beleidsplan bijvoorbeeld veel mensen buiten de deur worden gezocht, vragen wij ons af of onze ambities niet te hoog zijn. Ook op andere sectoren piept en kraakt het bij de gemeente op het gebied van personeel. Kijk naar wat je aankan binnen deze gemeente en niet wat je ambieert. Wat het college nu voorstelt, is om de Afvalstoffenheffing fors, met bijna 10%, te verhogen. De kosten zijn hoger dan de opbrengsten. Wij snappen dat je dan de burger moet laten betalen. Alleen in het Coalitieakkoord staat dat lokale lasten ten hoogste trendmatig worden verhoogd. In hoeverre is zo'n afspraak in zo'n Akkoord dan nog geloofwaardig? We weten nog steeds niet wat de invloed is van toerisme op die Afvalstoffenheffing, 14.000 eigen inwoners, ruim 4 miljoen toeristische overnachtingen. Die toeristen hebben een enorm effect op onze afvalstroom. Daar moet de Texelaar nu voor opdraaien. Bijvoorbeeld het afvalbrengstation. Daar kunnen Texelaars per dag 250 kilo grofvuil gratis aanleveren, iedere dag weer. Ga daar bijvoorbeeld werken met een pasjessysteem. Iemand die het hele jaar iedere dag 240 kilo aanlevert, hoeft niets te betalen. Een inwoner die één keer 300 kilo aanlevert moet wel betalen. Wij vinden dat die vervuiler de rekening moet betalen. Ondernemers, winkeliers die geen afvalcontainer hebben, we hebben er voorbeelden van, nemen het vuil mee naar huis en doen dat in hun eigen privécontainer. Mensen met een Bed & Breakfast, hetzelfde laken een pak. Die hebben gasten en ook hun vuil gaat in de privécontainer. Ondernemers met een standplaats, niet allemaal, maar ik zie het veel, proppen hun vuil in de gemeentelijke container. Zo loopt die afvalberg op en de Texelaar moet dat betalen. Probeer daar zo snel mogelijk duidelijkheid in te scheppen. Wij vinden dat onrechtvaardig. In de Commissie hebben wij het al aangestipt, het Visserijontwikkelplan. Wij vragen ons daadwerkelijk af wat voor meerwaarde dit heeft voor de visserij. Er zijn betrokken mensen genoeg uit de ondernemerswereld van Oudeschild die mooie en goede plannen hebben. Ik heb in het weekend er weer een aangehoord. Zij worden tot dusver niet geraadpleegd. Ze konden wel een plan inleveren, maar daar wordt tot dusver niets mee gedaan. Wij zien daadwerkelijk geen enkele visser die geen bedrijf meer heeft, betrokken bij de viskweek in de coöperatie. TOP heeft in de brief ook al aangegeven dat het voor hen onduidelijk is hoe een pilot met kweekvis de visserij kan versterken. Dan heb ik er nog een. Dat is de brug van het Kogerstrand. Wij hebben begrepen dat de Omgevingsdienst nog geen vergunning heeft afgegeven voor de dijk. Het is geen brug meer. Het wordt nu een dijk. Als die nu nog niet is afgegeven, wordt het dus een jaar later dat de dijk eventueel wordt aangelegd. De huidige brug kost, als ik het goed begrepen heb, € 5.000 huur per week. Tel uit uw winst. Wij hadden destijds aangeven om de oude brug meteen te vervangen. Dan was je veel goedkoper uit geweest. Bovendien had u dan ook geen berekening over stikstof en dergelijke hoeven aan te leveren bij de Omgevingsdienst voor die vervanging van de oude brug. Wij zouden daar graag een antwoord van het college op willen hebben. Ik ben er bijna, voorzitter. De VVD had er al vragen over gesteld. Dat gaat over het jeugdbudget. Dat wordt bijna met 1 miljoen verhoogd, omdat de kosten de afgelopen jaren hoger zijn dan begroot. Het aantal cliënten is stevig verminderd. Hoe valt dat met elkaar te rijmen? Wij zijn benieuwd naar dat antwoord. Hebben we nog iets positiefs over deze begroting? Jazeker. We zijn ontzettend blij dat er een start is gemaakt met de woningbouw in de buitendorpen. Na jaren van voorbereiding gaat nu eindelijk de schop in de grond. Projecten waar de Texelaars echt blij van worden. Dank u wel. Dank u wel. Niet helemaal binnen de 5 minuten, maar vooruit. -Ik had geoefend. Dan had ik dat positieve eraf moeten hakken, dan krijg ik ruzie met het college. Dus vooruit. Zijn er vragen of reacties naar aanleiding van het betoog van Hart voor Texel?

Cees Hoogerheide

Ik zie mijnheer Hoogerheide en meneer Rutten. Mijnheer Hoogerheide, ga uw gang. -Dank u, voorzitter, het is meer een kanttekening. De voormalige wethouder Kooiman haalt aan dat we iets niet conform het collegeprogramma afgehandeld hebben. We weten allemaal en hij zeer zeker, dat je soms met voortschrijdend inzicht moet handelen. Dat geldt ook voor de Afvalstoffenheffing.

Mark Pol

Het komt op ons af en wij zullen moeten volgen.

Edo Kooiman

Ik hoor geen vraag, maar mijnheer Kooiman is hier vandaag als raadslid aanwezig. Wilt u daarop reageren, mijnheer Kooiman? -Dat is een keuze die je moet maken, mijnheer Hoogerheide. Wij begrijpen dat de kosten verhoogd worden en dat die ergens vandaan moet komen. De verhoging die er nu is, is niet trendmatig. Dat is

10% en dat is fors. Dat zijn nog niet eens alle kosten. Als we alles zouden door moeten rekenen aan de eilanders, zou het geen 10%, maar misschien wel 15 of 20% moeten zijn. De portefeuillehouder had aangegeven om ook naar de invloed van het toerisme te kijken. Het is niet voor niks dat ook andere waddeneilanden het slechtste jongetje van de klas zijn wat betreft afval. Die scoren allemaal heel hoog. Het is 230 kilo restafval, dat moet terug naar 30 kilo. Volgens mij is het een ongelooflijke opgave, maar wij hebben een kritische kanttekening gemaakt, mijnheer Hoogerheide. Volgens mij zijn er keuzes te maken

Cees Hoogerheide

op dit onderwerp. -Mijnheer Hoogerheide. Wij krijgen de rekening van HVC gepresenteerd en die zullen we moeten betalen. Ik ben heel benieuwd hoe de heer Kooiman

Mark Pol

gaat reageren op de nieuwe Afvalstoffenregeling

Niels Rutten

die eraan zit te komen. -Die gaan we dan met elkaar bespreken. Mijnheer Rutten, ga uw gang. -Dank u, voorzitter. De heer Kooiman benoemt het Afvalstoffenplan en het Groen beleidsplan. Wat hij zegt, herkennen we. We hebben ooit een plan gemaakt en de ambities en de voorstellen daaruit hebben we niet weten te halen. Vervolgens doen we een onderzoek en komen we weer met nieuwe, hogere ambities. We kunnen de heer Kooiman en Hart voor Texel daar goed in volgen als CDA. We moeten nadenken of we zinvol bezig zijn. U zegt dat de ambities te hoog zijn. Welke ambities

Edo Kooiman

wil Hart voor Texel dan schrappen? -Mijnheer Kooiman. U vraagt om een man een paard te noemen, mijnheer Rutten. Waar het hierom gaat, is dat het begin van deze coalitieperiode het Coalitieprogramma volstond met onderzoek zus en zo. Wat ons betreft, hoeft er veel minder onderzocht te worden en graag de handen aan het werk en doen wat je moet doen. De ambitie moet je soms bijstellen. In een Groen beheerplan staan een aantal ambities. Wij willen groenbeheer en het uiterlijk van de dorpen optimaal hebben. Laat het soms iets minder optimaal maal zijn. Als we kijken wat we met onze eigen organisatie kunnen en moeten doen en wat we moeten inhuren, 26 fte geloof ik, tegenover 7 fte die we zelf hebben. Maak die ambitie wat minder. Kijk goed in dat Groen beheersplan waar geschrapt kan worden, zodat je dat met minder mensen zou kunnen doen. En wat me wel verbaast, is dat die mensen die wij inhuren wel personeel kunnen krijgen en voor ons als gemeente wordt dat wat lastiger om die te krijgen. Dat is iets waar we aan moeten denken. De gemeente is met een goede campagne bezig om mensen binnen boord te halen.

Mark Pol

Ik hoop dat we extra mensen in het groenbeheer kunnen krijgen.

Eric Hercules

Dank u wel. Ik geef het woord aan de heer Hercules. Voorzitter, dank u wel mijnheer Kooiman voor uw beschouwingen en ook fijn dat u positief eindigde. Dat blijft bij mij goed hangen, dat u blij bent met alle huizen in de dorpen. Ik heb over twee onderwerpen vragen aan u. Ook wij vinden de overhevelingen elk jaar in de begroting, die elk jaar hoger worden, geen prettig gezicht. Het college heeft al een aantal zaken getemporiseerd. Het is een vraag die ook van het CDA kwam. Waarin ziet u nog de mogelijkheid om te kunnen temporiseren? Zodat we het geld over een langere tijd kunnen uitspelen en minder geld nodig hebben per jaar. Dat is de eerste. De tweede vond ik een interessante, want u heeft het best lang gehad over afval. Ik ben het met u eens, 240 kilo per dag mag je gratis weggooien. Als je er net overheen gaat, krijg je een rekening. Dat vinden wij gek. U heeft gezegd: de vervuiler betaalt. Je betaalt een tarief naar aanleiding van het afval wat je weggooit. Dat is DIFTAR. Betekent dat dat er een ommezwaai is gekomen in uw standpunt ten opzichte van de DIFTAR-voorstellen

Edo Kooiman

die van het college kwamen? -Mijnheer Kooiman, twee vragen. Dank u wel. Goede vraag, mijnheer Hercules. Waar kunnen we temporiseren? Ik ben niet met de stofkam door de begroting heen gegaan en gekeken waar wel of niet getemporiseerd kan worden. Ik denk dat het college uitstekend zelf weet waar de mogelijkheden liggen om te kijken waar het programma wat rustiger aan kan doen. Dat weet ik niet. Ik heb als Groen beheersplan als voorbeeld genomen. Daar gaat een hele hap geld naartoe. Zo zullen er ongetwijfeld nog andere facetten zijn binnen deze gemeente. Duurzaamheid, maar daar zit al bijna niemand. Dus daar hoeft niet op getemporiseerd te worden. Zo zullen er ongetwijfeld andere facetten zijn waar het wat rustiger aan kan. Uw tweede vraag ging over DIFTAR. De vervuiler betaalt, dat klopt. Dan heb ik ook gekeken naar

het toerisme. Die grote verantwoordelijkheid heeft in onze afvalstroom. Misschien moeten we kijken naar waar daar het geld vandaan kan komen om eventueel mee te betalen aan het Reinigingsrecht. Misschien moet een deel van toeristenbelasting daarvoor opgeofferd worden. Dat weet ik niet, maar in die hoek zoek ik het. Eenpersoons huishoudens betalen nu nog best veel in vergelijking met andere huishoudens. Ik maak geen ommezwaai, maar ik heb met name mijn blik gericht op toerisme. Waar nu nog totaal

Eric Hercules

geen duidelijkheid over is. -Mijnheer Hercules. Voorzitter, een korte reactie. Ik ben ieder geval blij dat er wat licht komt in de manier waarop we kunnen gaan kijken naar het afval. U weet ongetwijfeld dat per recreatiewoning een heffing wordt opgelegd door de gemeente. Ik ga graag met u in discussie over hoe we in de toekomst

Edo Kooiman

de Afvalstoffenheffing op een andere manier kunnen gaan inrichten. -Dank u wel. Mijnheer Kooiman. Mag ik nog een korte reactie geven? Dat was een aantal jaren geleden al zo. Het grofvuil wat nu gratis aangeleverd kan worden bij het afvalbrengstation, is van grote invloed op de totale afvalberg die wij produceren. Destijds wilden we invoeren dat de bezoeker daarvoor moet betalen. Daar was toen geen meerderheid voor in de raad. Men was bang dat het vuil dan in de bermen of in de sloten terecht zou komen. Dat zijn zaken die we nog een keer goed onder de loep moeten nemen. Daardoor hoeft de Texelaar minder Reinigingsrecht te betalen. Daarvan gaat heel veel vuil naar het afvalbrengstation. Het wordt gratis aangeleverd. Ik heb begrepen dat dat niet altijd particulieren, maar ook bedrijven

Mark Pol

onder een particuliere noemer zijn. Daar kunnen we een keer goed naar kijken. Dank u wel. Dit wordt ongetwijfeld vervolgd. Zijn er nog anderen die willen reageren? Dat is niet het geval. Dan wil ik de heer Soyer van GroenLinks uitnodigen.

Henry Soyer

Ga uw gang, mijnheer Soyer. -Dank u wel. We zijn ruim over de helft van de huidige raadsperiode en het is goed om te kijken wat er tot nu toe bereikt is en wat er volgens ons nog meer moet gebeuren. Voordat ik dat doe, wil ik eerst een motto meegeven. Het is onze morele plicht om optimistisch te zijn. Gelukkig is wetenschapsfilosoof Karl Popper het met me eens. Ik ben op zich bang voor de toekomst die voor ons ligt. Alle ellende die de mensheid zichzelf aandoet en ons veranderde wereldse ecosysteem komt er nog bovenop. Het is onze plicht, zeker als politiek, om er het beste van te maken. Om de beste keuzes te maken, om de gevolgen zo draagbaar mogelijk te laten zijn. In ons verkiezingsprogramma hebben wij vier speerpunten benoemd. Ambitieus en geloofwaardig klimaatbeleid. Sociaal sterk en veerkrachtig Texel. Toerisme en leefbaarheid. Landschap en biodiversiteit. Over het klimaatbeleid. Wij zijn blij dat het Inwonersberaad over de energievoorziening goed van start is gegaan. Er was voldoende animo onder de Texelaars om hier aan deel te nemen. Wij zijn heel benieuwd wat eruit gaat komen. Op basis hiervan kunnen we straks knopen doorhakken over hoe wij op Texel kunnen bijdragen aan een duurzame energievoorziening. Sociaal sterk en veerkrachtig Texel. Wij zijn blij dat er forse stappen zijn gezet op het gebied van wonen. In het verkiezingsprogramma werd een heel somber beeld geschetst. Nu kunnen we ervan uitgaan dat de positie voor starters binnen vijf jaar sterk is verbeterd en dat de woningvoorraad over tien jaar in balans is. We zijn er trots op dat het college sociale woningbouw en goedkope koop voorop stelt. Dat hier duidelijke resultaten zijn geboekt. Is het voor alle vier de speerpunten rozengeur en maneschijn? Nee, er is nog veel te doen. We hopen dat we samen met onze gewaardeerde coalitiepartners in de resterende raadsperiode nog stappen gaan zetten op de twee andere thema's. Zoals voor het thema toerisme en leefbaarheid. Diverse enquêtes wijzen uit dat ruim 50% van de Texelaars vindt dat de toeristische druk op het eiland niet moet toenemen. In ons verkiezingsprogramma en in het Coalitieakkoord staat dat de lusten van het toerisme meer ten goede moeten komen aan de Texelse samenleving. Iedereen is het erover eens dat we veel aan het toerisme te danken hebben. Onze voorzieningen waren zonder toerisme op vele vlakken minder geweest. Bij het onderwerp is de vraag waar willen we naartoe, veel lastiger te beantwoorden. Niet alleen aan welke knoppen we kunnen draaien, maar ook wat we daarmee willen bereiken. Over cruiseschepen hebben wij schriftelijke vragen gesteld en dringen bij het college aan op een spoedig antwoord. Ook vragen wij het college een voorstel om een eind te maken aan de mogelijkheid van parkeren van campers op parkeerterreinen in de centra, die hier niet geschikt voor zijn. Zoals het parkeerterrein bij Albert Hein. Tenslotte vragen wij het college om uiterlijk in het komende voorjaar met een voorstel te komen voor het invoeren van een vergunningssysteem voor Bed & Breakfast. Om op die wijze ongebreidelde groei, met name in woonwijken, in de hand te kunnen houden. Tenslotte iets over het thema landschap en biodiversiteit. GroenLinks is pessimistisch over de richting

waarop het gaat met de biodiversiteit, maar tegelijkertijd optimistisch over wat we kunnen doen om de gevolgen binnen de perken te houden. Dat betekent dat Texel zal en moet veranderen. Het Beleids- en beheersplan groene infrastructuur geeft hiervoor voorzichtig richting aan, maar dat moet sneller en steviger. Nationale ontwikkelingen in de transitie van de agrarische sector zullen ook niet aan Texel voorbijgaan. Dit zal pijn doen, maar het geeft ook kansen. Denk aan het realiseren van kringlopen en het produceren voor de lokale gemeenschap. Het gebruik van pesticiden ligt steeds meer onder een vergrootglas en regelgeving zal in de toekomst het gebruik hiervan sterk inperken. Zie hiervoor de Nota toekomstvisie gewasbescherming 2030. Ook wij willen niet dat Texel in het voorjaar steeds oranje kleurt. GroenLinks heeft over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en het hanteren van spuitzones eerder vragen aan het college gesteld. Het antwoord was onbevredigend. Het college erkent in haar antwoord dat het voorzorgsbeginsel in deze van kracht is en dat er uit de jurisprudentie blijkt dat de 50 meterzone bij gevoelige objecten niet onredelijk is, maar verzuimt vervolgens hieraan conclusies te verbinden. Wij vragen op korte termijn van het college een voorstel waarin dat wel wordt gedaan en het niet vooruit te schuiven tot het Omgevingsplan in 2031. De komende jaren zullen we lastige keuzes moeten maken. GroenLinks zal bij die keuzes niet mikken op de winst op korte termijn, maar op de mensen die nu al leven en straks de eeuwwisseling zullen meemaken. Bedankt voor uw aandacht.

Mark Pol

Het waren drie vragen aan het college. -Dank u wel, mijnheer Soyer. Wie mag ik het woord geven naar aanleiding van de inbreng van GroenLinks?

Edo Kooiman

Dat is mijnheer Kooiman. Ga uw gang. -Mijnheer Soyer, over de cruiseschepen zullen wij elkaar niet vinden. Daar zal ik u geen vragen over stellen. Ik heb wel een vraag over het vergunningstelsel voor Bed & Breakfast. U vroeg het college tempo te maken met het vergunningstelsel voor Bed & Breakfast. Dat is om de ongebreidelde groei tegen te gaan. Hoe ziet u dat verband? Iedereen kan toch een vergunning aanvragen?

Henry Soyer

Er zit toch geen maximumaantal aan vast? Dat was mijn vraag. Dank u wel. -Dat maximum aantal is een van de mogelijkheden en ook een maximaal aantal in bepaalde gebieden. Zodat je bijvoorbeeld kunt zeggen dat in de centra er een maximum is en dat pas een nieuwe mag beginnen op het moment dat er een oude stopt. Wij vinden dus wel

Edo Kooiman

dat je hier voorwaarden aan kunt stellen. -Mijnheer Kooiman. Dan begrijp ik uw boodschap, maar dat moet straks door de raad besloten worden. U koppelt het vergunningstelsel aan een maximering van het aantal bed en Bed & Breakfast, waar dan ook.

Henry Soyer

U wilt dat aan banden gaan leggen? -Mijnheer Soyer. Dank u wel. Niet waar dan ook. Wij mikken met name op de beperking in de woonwijken.

Niels Rutten

In het buitengebied, prima. -Mijnheer Rutten. Dank u, voorzitter. Zowaar heb ik in uw betoog iets kunnen vinden waar ik het wel mee eens ben, mijnheer Soyer. Campers weren uit dorpskernen en van parkeerterreinen, lijkt ons een goed idee. Ik ben benieuwd naar de lusten van het toerisme.

Mark Pol

Hoe wilt u die verdelen? Wat is concreet uw idee daarover?

Henry Soyer

Mijnheer Soyer. -Laten we dan voor het gemak die cruiseschepen pakken. Daarvan vragen wij ons af, die vraag hebben we ook aan het college gesteld, wat schiet Texel daarmee op? Laten we bedenken of we dat willen. Dan komt de vraag: heb je daar wat bij te willen? Die discussie wil ik graag voeren. De Waddentoets. Als het gaat over maatregelen voor toerisme moet je jezelf eerst de vraag stellen: wat schiet de Texelse samenleving

Mark Pol

hiermee op? Dan pas verdergaan. -Dank u wel. Andere reacties? Nee. Dan nodig ik mevrouw Koot van GroenZwart uit. Ga uw gang. -Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met het college te complimenteren met de sluitende begroting. Het is altijd mooi als dat geregeld kan worden. Meteen daar achteraan wil

GroenZwart drie zorgen uitspreken. GroenZwart is een voorstander van grip houden op de overheidsuitgaven. Wij hebben zorgen over de stijging van de loonkosten binnen de organisatie. Binnen vier jaar zijn deze kosten gestegen van 14 miljoen naar 18 miljoen. Deelt het college deze zorg en is dit reden voor maatregelen? De tweede zorg. GroenZwart staat voor een sociale samenleving, waarbij mensen zich verbinden met andere mensen en zich geborgen voelen. Daarbinnen vinden we eigen verantwoordelijkheid belangrijk, maar we hebben oog en steun voor de mensen die het moeilijk hebben. Hierin zien wij de taak van de gemeente, vooral als vangnet. We hebben zorgen over de toename van de kosten binnen het sociaal domein. De gemeente zet namelijk al jarenlang in op preventieve maatregelen en investeringen. We bouwen een mooie school. We bouwen mooie sportvoorzieningen. Er worden met allerlei organisaties preventieve programma's gemaakt. Hierin wordt veel geld gestoken, met het idee dat dit zich uiteindelijk terugbetaalt in minder problemen en minder zorgvragen. Doen we wel de juiste dingen, als blijkt dat de kosten in het sociaal domein elke keer groter worden? Denkt het college dat de bestedingen aan preventie effectief zijn en uiteindelijk de zorgvraag in het sociaal domein gaat terugdringen? Ook constateren we bij deze begroting overlap met de huidige voorstellen voor het sociaal domein. De thema's jeugdzorg, preventieve zorg, asiel en migratie staan in meerdere voorstellen in deze begroting genoemd. Het lijkt ons dat dat efficiëntie hiervan niet ten goede komt. Kan het college aangeven hoe ze de efficiëntie gaat bewaken? En ten slotte punt 3: GroenZwart heeft zorgen over mogelijke kwetsbaarheid van de dekking van de financiële lasten. Uit het overzicht algemene dekkingsmiddelen blijkt dat 25% van de algemene dekkingsmiddelen afkomstig is uit het toerisme, via de parkeerbelasting en de toeristenbelasting. Laten we wel wezen, via de parkeerbelasting wordt het grootste gedeelte bij de toerist neergelegd. We leven in turbulente en mogelijk instabiele tijden. De landelijke overheid kijkt naar eventuele herverdeling van gemeentelijke inkomsten uit toerisme. Hoe gaat de gemeente hierop reageren? Hoe moeten wij als gemeente Texel met deze financiële kwetsbaarheid omgaan? De financiële kwetsbaarheid is het feit dat 25% van onze dekking van de uitgaven komt uit het toerisme. Kunnen we vanwege de mogelijke financiële kwetsbaarheid onbeperkt aan de inkomensknop van parkeerbelasting en toeristenbelasting blijven draaien? Is er ergens een grens? Vanwege deze zorg heeft GroenZwart een motie ingediend met als titel: Verstandig dekking zoeken. Hierin vragen we om een onderzoek hoe de gemeenteraad met deze kwetsbaarheid om moet gaan en vragen we om dit bij de Perspectievennota in 2025 te behandelen. Tot slot zijn we blij met de voortgang van de woningbouw. In december wordt de nieuwe Woonvisie besproken. We willen het college meegeven dat we geen voorstander zijn van het aanwijzen van essentiële beroepen met voorrang op de woningen. Naar onze mening heeft iedereen die op Texel werkt gelijke rechten op een woning. Tot zover de Algemene Beschouwingen over de begroting van 2025 wat betreft GroenZwart. Ik dank u wel. Ik zie de Soyer, de heer Zegel, de heer Hoogerheide,

Henry Soyer

de heer Kooiman en mevrouw Visser. Mijnheer Soyer. Dank u wel, voorzitter. Vooral een opmerking. Ik ben heel blij dat u naar een onderzoek vraagt. We hebben vandaag andere dingen gehoord. Vooral omdat een onderzoek

Mark Pol

iets heel belangrijks is om te bepalen wat je moet doen.

Ferry Zegel

Dus dank hiervoor. -Dank u wel. Mijnheer Zegel. Voorzitter, dank u wel. Mevrouw Koot is wel vaker kritisch geweest op het beleid binnen het sociaal domein en het geld wat ernaartoe gaat. Voor de duidelijkheid, wij delen die zorg niet. Mevrouw Koort stelt daar een vraag over aan het college, maar ik ben wel benieuwd naar haar eigen visie erop. Denkt mevrouw Koot zelf dat de bestedingen in het sociaal domein effectief zijn?

Mark Pol

Zo nee, hoe zou ze dit dan anders willen zien? Mevrouw Koot.

Veronne Koot

Wat ik vooral geprobeerd heb, is om een trend aan te duiden. Iedereen binnen de gemeenteraad wil dat er iets komt voor de zwakkeren, hulpbehoevenden en de mensen die een steuntje nodig hebben. Alleen de trend is dat we heel veel geld vrijmaken voor preventieve maatregelen. Dat we tevens constateren dat de kosten van het sociaal domein enorm toenemen. En dat roept bij mij de vraag op: doen we wel de juiste dingen? Dat is een vraag vooral aan het college, die belast is met de uitvoering van de taken binnen het sociaal domein. De oproep is: krap nog eens achter de oren of dit wel goed is. Die preventieve maatregelen hebben de bedoeling om de kosten te verminderen aan de daadwerkelijke zorgen. En dat gebeurt niet.

Ferry Zegel

Dus daar ligt een knelpunt. -Mijnheer Zegel. -Voorzitter, als ik het goed begrijp, heeft mevrouw Koot niet direct een kritische noot daar, maar meer een aandachtspunt? Dan een andere vraag naar aanleiding van het betoog van mevrouw Koot. Haar laatste punt was: iedereen die op Texel werkt, heeft gelijke rechten op een woning. Dus wat mevrouw Koot betreft, zou er geen uitzonderingspositie moeten zijn voor beroepen zoals zorgmedewerkers, onderwijspersoneel, politie,

Veronne Koot

klopt dat? -Mevrouw Koot. Ik realiseer me dat als ik in het weekend een lekkend dak heb of in de winter mijn kachel uitvalt, dat ik een groot probleem heb. Dat maakt dat ik vind dat alle mensen die op Texel werken een noodzakelijke bijdrage aan de samenleving op Texel doen. Ik heb er dus moeite mee om sommige mensen als waardevoller te zien dan andere mensen. Dat doet me een beetje denken aan Animal Farm. Alle mensen zijn gelijk, maar sommige mensen zijn toch iets meer gelijk. Zo is de uitdrukking, geloof ik.

Ferry Zegel

Dat vind ik een gevaarlijke opmerking. -Mijnheer Zegel, tot slot. Die vergelijking is voor rekening van mevrouw Koot. Daar wil ik het bij laten, want wat ons betreft

Mark Pol

zijn zorgpersoneel en onderwijspersoneel wel degelijk cruciale beroepen.

Cees Hoogerheide

Mijnheer Hoogerheide. -Dank u wel, voorzitter. Mevrouw Koot begon met loonkosten en daarbij is het woord inhuur, extra kosten niet genoemd. Ik neem aan dat het gaat over de zuivere loonkosten. Mevrouw Koot, de lonen komen tot stand op basis van een cao. Op de hoogte heeft de gemeente Texel geen invloed. We hebben het alleen maar te respecteren en uit te voeren. Wij willen toch zelf als raad dat er een heleboel dingen gebeuren? Daar bent u medeverantwoordelijk voor. Draag die verantwoordelijkheid

Mark Pol

op een duidelijke manier, maar niet op deze manier.

Veronne Koot

Mevrouw Koot, wilt u daarop reageren? -Ja. Ik dacht dat ik hier niet op hoefde te reageren. Dit is geen vraag. Ik heb het niet gehad over loonkosten. Ik heb het gehad over de kosten binnen de organisatie. Natuurlijk bestaat dat uit loonkosten. Alleen van 14 naar 18 miljoen is 4 miljoen stijging in vier jaar. Als je kijkt naar het aantal fte's dat aangenomen wordt, is dat een alsmaar uitdijende post. Die moet betaald worden. We hebben van andere partijen ook gehoord dat die kosten

Cees Hoogerheide

uiteindelijk door de inwoners betaald moeten worden. Ergens moet je kijken wat nog draagbaar is.

Mark Pol

Mijnheer Hoogerheide. -Ik mankeer niets aan mijn oren. Ik heb het woord loonkosten gehoord. -We gaan het

Edo Kooiman

terugkijken. Daar verschillen de meningen over. Mijnheer Kooiman, ga uw gang. -Dank u wel. Hetzelfde onderwerp. Ik had opgeschreven loonkosten van 14 naar 18 miljoen euro. U zegt dat dat reden voor maatregelen is. De vraag stellen is hem zelf beantwoorden. Aan welke maatregelen denkt u dan, mevrouw Koot? Het is wettelijk zo geregeld in de cao. Die kosten stijgen met hetzelfde aantal personeel. De tweede vraag. U zegt dat we te veel afhankelijk zijn van de inkomsten van de toeristenbelasting en het parkeervignet. De derde knop waar we aan kunnen draaien is de WOZ. Dat zijn de drie knoppen waar we aan kunnen draaien voor inkomsten. Realiseert u zich dat andere gemeenten geen toeristenbelasting hebben of geen parkeervignet? Die hebben maar één knop om aan te draaien. U zegt dat we minder afhankelijk moeten zijn van de inkomsten van de toeristenbelasting en van het parkeervignet. U heeft het over een verstandige dekking. Aan welke verstandige dekking denkt u dan als inkomsten? Behalve de WOZ is er niet veel meer.

Veronne Koot

Naar welke verstandige dekking kijkt u dan? Mevrouw Koot. -Als eerste nog een keer over de loonkosten. Excuses, ik heb het inderdaad loonkosten genoemd, maar er zijn ook aanmerkelijk meer fte's aangesteld in de afgelopen jaren. Je hebt de wettelijke verplichting van meedoen met de cao van de ambtenaren. Daarnaast is er meer personeel aangenomen, waardoor de totale loonkosten stijgen. Daar is een zorg. Een overheid die

uitdijt, moet uiteindelijk door de inwoners betaald worden. Dat is het antwoord op uw vraag. De tweede. Ik heb niet gezegd dat we niet van de parkeerbelasting en de toeristenbelasting gebruik moeten gaan maken. Ik heb het alleen als een zorg en een risico genoemd. Een dermate grote zorg dat ik denk dat we er verstandig aan doen om daar zorgvuldig naar te kijken en om te kijken hoe we dit de komende jaren moeten gaan hanteren. Het is 25% van onze dekking. Stel dat er iets heel vervelends gebeurd. We leren leven in vervelende tijden. Stel dat er een oorlog uitbreekt in Europa en het hele toerisme valt stil. Hoe gaan wij dan onze lasten betalen? Het is een beetje vergelijkbaar met rampen met hoog waterberekeningen. Je moet een risico-analyse doen. Dit is een onderwerp, 25% puur uit het toerisme. Ik denk dat het verstandig is om daar met zijn allen naar te kijken. Ik zeg niet dat we ermee moeten stoppen en dat we alles met de WOZ op moeten lossen, maar we moeten er wel

Anneke Visser-Veltkamp

een keer over praten. -Dank u wel, mevrouw Visser. Dank u wel. Mevrouw Koot vraagt zich af of we de juiste dingen doen. Zij gebruikte dat rond jeugdzorg, maar ik denk dat dat een vraag is die we ons over alles kunnen afvragen. Over wegenbeheer, de groenvoorziening, het uitkiezen van het accountskantoor. Doen we de juiste dingen? In het geval van de jeugdzorg denk ik dat het heel nuttig is om uit te zoeken of we de juiste dingen doen. Uit nieuwsberichten horen we keer op keer dat gemeentes bijna kopje ondergaan aan de jeugdzorg. Dat er geld uit andere potjes gehaald moet worden. Dat het heel lastig is. Op Texel hebben wij nu een sluitende begroting. Terwijl we ons terdege bewust zijn van de stijgende kosten van de jeugdzorg. Dan kun je je afvragen, op het moment dat wij het nog wel kunnen betalen en andere gemeentes niet, doen wij dan inderdaad de juiste preventieve dingen? Als we die niet gedaan hadden, waren de kosten van de jeugdzorg misschien nog wel meer gestegen. Dus ik ben blij met de opmerking: doen we de juiste dingen? Ik denk dat dat voor alles geldt. Ik weet niet of die vraag specifiek voor de jeugdzorg

Veronne Koot

een negatief antwoord zou krijgen. -Mevrouw Koot. Het klopt dat ik sterk denk aan de jeugdzorg. Waar ik recentelijk heel erg van geschrokken ben, was een presentatie van de wethouder jeugd. Daaruit bleek dat een op de zeven leerlingen contact heeft met jeugdzorg. Dus met een welzijns- of een zorginstantie. Een op de zeven. Dan denk ik aan toen ik jong was. Dan heb je een klas met 50 leerlingen. Ik zat in een hele grote klas in een nieuwbouwwijk. Echt waar. Een op de zeven is substantieel. Terwijl we daarnaast als gemeente al jaren zeggen dat we preventief aan de gang gaan, omdat we liever problemen voorkomen dan dat we aan de gang moeten met dingen die niet goed gegaan zijn. Met mensen die vastlopen.

Mark Pol

Daar steken we geld in. Dat vind ik prima, maar nu gebeurt alle twee.

Anneke Visser-Veltkamp

Dat maakt me bezorgd. -Mevrouw Visser. Bij ons valt onder preventieve jeugdzorg ook de laagdrempelige jeugdzorg. Dan ben je als jeugdige in contact met de jeugdzorg, maar is dat op een dusdanig niveau dat je voorkomt dat er ernstige zorgproblemen ontstaan die veel duurder zijn. Dus preventief houdt voor ons niet in dat de hele jeugdzorg

Veronne Koot

voorkomen kan worden. -Ik begrijp waar verwarring over is, mevrouw Visser. Wat ik bedoel met preventief is zorgen dat mensen een gezonde leefomgeving hebben. Dat de mensen zich kunnen ontwikkelen. Dat er aandacht is, speelruimte en speelpleinen zijn. Dat er mogelijkheden zijn om cultuur op te doen. Dat noem ik preventieve maatregelen. Dat mensen een leuke jeugd kunnen krijgen. Als dan desondanks een op de zeven bij jeugdzorg terechtkomt, schrik ik

Mark Pol

daarvan. Dan vraag ik me af of we de juiste dingen doen.

Mariët van der Werf

Dank u wel. Mevrouw Van der Werf en mijnheer Zegel. Mevrouw Van der Werf, ga uw gang. -Dank u, voorzitter. Ik hoop dat mevrouw Koot weet dat we in een andere tijd leven dan dat zij nog in de klas van 50 leerlingen zat. De kosten waren anders, leefomstandigheden waren anders. Ik vind dat je die tijd niet kan vergelijken met deze tijd. Weet mevrouw Koot wat er zich in deze tijd afspeelt

Veronne Koot

onder de jeugd. -Mevrouw Koot, wilt u daarop reageren? Ja, ik heb ook een gezin. Ik weet wat er in deze tijd speelt. Ik weet dat iedereen het belangrijk vindt

Ferry Zegel

dat de jeugd gezond en in harmonie opgroeit. Dank u wel. Mijnheer Zegel, tot slot. -Voorzitter, naar aanleiding van de reactie van mevrouw Koot op de goede vraag van Hart voor Texel over de visie op uitgaven van de gemeentelijke organisatie. U maakt de switch van de loonkosten, cao, naar hebben we al die mensen wel nodig? Tenminste, zo vul ik het in. Volgens mij is er in deze raad een algemeen besef dat de gemeentelijke organisatie al piept en kraakt. Dat het invullen van bestaande vervangingsvacatures al heel erg moeilijk is en er mensen te kort zijn. Zouden we wat mevrouw Koot betreft, moeten stoppen

Veronne Koot

met het invullen van bestaande vacatures en uitbreidingsvacatures? Mevrouw Koot. -Een inwoner van Texel zei tegen mij: weet je waar de gemeente en de gemeenteraad last van heeft? Ze hebben een soort ADHD. Alles moet tegelijk en meteen. Dat is misschien de achterliggende vraag die we moeten stellen. Hebben wij als gemeente last van ADHD?

Ferry Zegel

Kunnen we daar preventief wat aan doen, zou ik bijna willen toevoegen. Ik ben nu in totale verwarring gebracht door wat ik vroeg en wat het antwoord is.

Mark Pol

Ik denk niet dat we dat we elkaar gaan vinden hierin. We laten het er maar bij. -Goed, dan laten we dat voor nu daarbij. Ik kijk in de richting van het college. Kwartiertje schorsing om de reactie voor te bereiden? We gaan een kwartiertje schorsen en dan komen we terug met de reactie van het college. Ik heropen de vergadering. We gaan verder met de eerste termijn van het college. Ik geef zo meteen het woord aan wethouder Hooijschuur. De raad wordt uitgenodigd om, als u een interruptie wilt plaatsen, naar het andere spreekgestoelte te gaan. Dat even kenbaar te maken en het pasje mee te nemen. Mijnheer Rutten, dat klopt. We moeten elke keer inchecken. Dan krijgt u van mij het woord. Zodat u vanaf het spreekgestoelte kunt interrumperen. Zo zijn we van plan dat te doen. Ik geef het woord aan mijnheer Hooijschuur.

Cees Hooijschuur

Dank u wel, voorzitter. Ik ben de portefeuillehouder van financiën, zoals u weet. Ik vind het leuk om dat te zijn. Dit is de derde burgemeester die ik meemaak in financiën. Eerst mijnheer Uitdehaag, de waarnemende burgemeester en nu u. Het is elk jaar weer spannend om de getallen op papier te zetten. Hoe we ermee omgaan. Ik vind het heel leuk hoe we dat nu met zijn allen oppakken. De discussie aan te gaan. Programmabegroting 2025. U heeft hem allemaal gelezen. U heeft opmerkingen geplaatst. Het is best een moeilijk geval, omdat we in het begin van het jaar zagen dat we in de rode cijfers gingen. Dat heeft u allemaal gezien. Dat was de opdracht. Hoe gaan we dat zwart maken? Toen is er een discussie geweest. Dat hoeft niet van het rijk. Je mag rode cijfers leveren. Dat was niet de opdracht die we hebben gekregen vanuit het Coalitieprogramma. Wij zouden elk jaar zorgen dat de getallen zwart zijn. Zoals u ziet hebben we in dat hele dikke boek wat u voor u heeft gecijferd. Hoe kunnen we dat oppakken? Ook het punt van overhevelingen, wat net een paar keer langskwam. Hoe ga je daarmee om? Daar hebben we zeker naar gekeken. Daar hebben we in geschrapt. Dat heb ik al een paar keer aangegeven. Om tot een sluitende begroting te komen. Daarnaast hebben we best wel veel ambities. Het Cultuurhuis, de ijsbaan. Bij een gemeente wordt het geld gelijk aan de kant gezet. Dan zie je de algemene reserve naar beneden gaan. Het is allemaal uitlegbaar hoe je geld uitzet. Woningbouw, 3,7 miljoen. Dat zijn allemaal dingen waar je mee te maken hebt. Daarnaast hebben we het geld niet allemaal op de plank liggen. Dus we gaan geld lenen. Een paar jaar geleden kon je geld voor niets lenen. Tegenwoordig is het 3 tot 4% rente. Voor de gemeente is het 1 tot 2%. In het bedrijfsleven is het hoger. Als je iets wil uitvoeren en je hebt geld nodig, moet je dat lenen. Dat hebben we een paar keer gedaan. Zoals u in het boek leest, komen we niet hoger dan 80%. De 130% is heel ver weg. Elk jaar moet je opnieuw kijken hoe je ermee uitkomt. Als ik het allemaal goed gelezen heb, staat u er positief in. Ik maak me nog niet zo heel veel zorgen over volgend jaar negatief staan. Wat ga je investeren en oppakken? De opdracht van u als raad is, dat wij wat we nu overgeheveld hebben, eerst uitvoeren en kijken hoe we ermee uitkomen. Volgens mij zitten in de voorstellen niet heel veel dure dingen om alsnog opnieuw te investeren. Dat wil ik meegeven. De hele Programmaberekening die we hebben, afgezien van de ambities die er later bijkomen. In grote lijnen is het aardig in elkaar geschoven. We zijn alle jaren zwart, de volgende vier jaar. Wat we niet moeten vergeten, is dat het rijk steeds minder geld deze kant op brengt. Dat is iets waar we mee te maken hebben. Daar moeten we gaten dichtmaken. Dat is een punt van aandacht dat we

op moeten pakken. We hebben het ravijn gedicht. Dat zijn de grote dingen die we hebben. De vragen die u heeft gesteld, heb ik meegekregen. Daar is een antwoord op te geven. Ik kan het hele rijtje aflopen. Dit zijn uw vragen en dit zijn de antwoorden van het college. Ik wil meer de opbouw in het geheel meegeven en hoe we dit resultaat neergezet hebben. Ik hoorde een paar keer een compliment van de raadsleden, hoe goed we het gedaan hebben. In principe vind ik dat we het goed gedaan hebben om deze begroting neer te leggen. Dat is voor de coalitie met deze ambities een goed punt. Dat wilde ik meedelen als de portefeuillehouder van financiën. De schuldquote verlagen. Het college kijkt kritisch naar die investeringen en heeft daarom ook een aantal investeringen niet opgenomen in de Programmabegroting. Daarnaast is de prognose van de schuldquote niet zo hoog dan we gedacht hebben, dat we begroot hebben. Die valt lager uit. De wegen die op Texel 40 jaar meegaan. Dat is een mooie vraag. Hoeveel wegen zijn het? Ik durf het niet te zeggen. In het buitengebied of in de bebouwde kom zijn er misschien wegen te vinden. Ik denk dat dat niet het punt is. U heeft vastgesteld dat we er 40 jaar over mogen doen. Dat is het punt. Waarom kiest het college voor uitgaven van de algemene reserve? De ondergrens is 2 miljoen. Het is geen spaarpot. Het is een pot geld die we kunnen gebruiken. We hebben dat geld voor een deel gebruikt voor de ambitie die we hebben. Dat is een risico, maar het kan worden afgedekt. Volgens mij is het uitlegbaar dat we het zo gedaan hebben. Het antwoord op de vraag om de begroting sluitend te maken. We hebben ingezet op fietsmogelijkheid, maar het is breder. Het zijn ook de auto's. De strandslagen, de wegen. We zijn met meer dingen bezig dan alleen de fiets. De fiets is mede gebruikt om het parkeervignet te verhogen. Dat is de uitleg. Als je het omrekent, is het een tientje meer. Op Texel is de koffie ook iets duurder geworden, het eten is duurder geworden. Wij moeten een sluitende begroting maken. Daar moet je het in zoeken. De ozb willen we trendmatig omhoog doen. Vandaar dat het niet meegenomen is. Vijf procent van het ravijn. Dat klopt niet, want er zijn meer jaren sluitend begroot. Door de algemene reserve zijn de lokale lasten niet verhoogd. Dat hebben we erin meegenomen. Dan had ik een vraag van Hart voor Texel over de brug in De Koog. In principe hebben we een vergunning van het Hoogheemraadschap. Die is verlengd. De Omgevingsdienst heeft geen vergunning te geven. Hoeven ze niet te geven. We kunnen het uitvoeren en de werkzaamheden zijn gestart, afgelopen maandag. Er wordt volop aan gewerkt. De organisatie van 14 naar 18 miljoen. We krijgen extra taken uit het rijk. Daar wordt de formatie voor uitgebreid. Vergeet de sociale lasten niet. Wij moesten vorig jaar 9% meer betalen aan lonen. Het jaar erop weer een paar procent. Als je het omrekent, is het 20% meer aan sociale premies. Dat tikt aardig aan. Plus dat we de fte uitgebreid hebben. Bij elkaar zijn de kosten veel hoger. Dan de 25% parkeren. Het advies is om dit nu niet te doen, om eerst de resultaten van dat landelijk onderzoek af te wachten en de besluitvorming. Dan is er nog voldoende tijd om na te denken over een mogelijke oplossing voor dit probleem. Op dit moment is er nog zeer troebel zicht. Qua tijd gaan we het niet redden om de Perspectiefnota van 2026 aan te bieden. Ik zal die motie afraden. Dit is te vroeg.

Niels Rutten

Er is een interruptie van de heer Rutten. Ga uw gang. Dank u, voorzitter. Ik ga nog even terug met de wethouder naar het punt van de personeelskosten. Als Texel willen wij graag een zelfstandige gemeente zijn. Levert dat geen extra druk op? In hoeverre heeft het college nog gesprekken over hoe we samenwerkingen met anderen, zoals de Kop en de Wadden kunnen optimaliseren? In hoeverre gaat u daar nog mee aan de slag? We kunnen alles zelf willen doen,

Cees Hooijschuur

maar misschien kunnen we sommige dingen veel beter in de regio, middels een samenwerking oplossen. -Dat is een terecht punt, wat u aankaart, mijnheer Rutten. We werken al samen met vier gemeentes in de Noordkop. We werken al gezamenlijk met de Waddeneilanden. Daar wordt al gekeken of er functies zijn die we met elkaar kunnen doen. Ik denk dat daar al volop op ingezet wordt. Wat we nu doen, zijn taken van het rijk die we erbij krijgen. Daar hebben we mensen voor nodig. Zo nodig proberen we het met andere gemeentes op te pakken, dat we de kosten delen. Ik denk dat we op de goede weg zijn om dit met elkaar op te pakken. Volgens mij heb ik de meeste antwoorden die ik moest geven vanuit mijn portefeuille gegeven. Mocht dat niet zo zijn, moet u het zeggen.

Nick Ran

Volgens mij heb ik ze allemaal beantwoord. -Ik geef het woord aan mijnheer Ran. Dank, voorzitter. Ik heb mijn telefoon erbij, omdat ik daarop het antwoord op de vragen heb staan. Alleen springt die precies weg op het moment dat ik hier naartoe loop. Voorzitter, ik heb de vraag gesteld over de afschrijving van de wegen over 40 jaar en de portefeuillehouder gevraagd: kunt u mij een weg noemen die al 40 jaar meegaat op Texel? Zijn antwoord was: nee, die zijn er niet of bijna niet. In de voorstellen die het college doet, wordt er komend jaar een kleine 12 miljoen geïnvesteerd in wegen. Onder andere rehabilitatie van wegen. Pontweg Noord bijvoorbeeld. Daar hebben wij vragen over gesteld, want de totale kapitaallasten over die 40 jaar zijn ruim 26

miljoen. Dat is nogal een verschil. Het antwoord is dat volgens het BBV die afschrijving op die manier moet. Als de verwachte gebruiksduur 40 jaar is, dan moet dat over 40 jaar afgeschreven worden. Ik hoor de wethouder net zeggen dat we op Texel geen wegen kennen die 40 jaar meegaan. Dus we gaan zo meteen een situatie krijgen dat een weg gerehabiliteerd wordt. Die gaan we in 40 jaar afschrijven, maar misschien over 15 of 20 jaar moet die weg opnieuw gerehabiliteerd of aangelegd worden. Zo zijn we kosten aan het opstapelen. Zijn we, ondanks dat in de Verordening staat dat we 40 jaar doen over het afschrijven van wegen, op de juiste manier aan het begroten? Als die afschrijftermijn 40 jaar is, maar je gaat het geen 40 jaar gebruiken,

Cees Hooijschuur

dan leggen we de rekening bij de volgende generatie. De portefeuillehouder. -Ten eerste heb ik niet gezegd dat ze er niet zijn. Ik heb gezegd dat ik ze zo niet op kan noemen. Er zijn wegen in de dorpskernen die er al 40 jaar liggen. In De Koog de Duinroosstraat. Daarnaast verandert er veel in 40 jaar, mijnheer Ran. De straten in de dorpen gaan er soms eerder uit, omdat we verplicht zijn om regenwater af te koppelen van het rioolwater. Dat is in 40 jaar gegroeid. Dat kunnen wij niet veranderen. Daarnaast heeft u een punt. We hebben het in de financiële Verordening vastgesteld. Daarin staan diverse afschrijvingstermijnen. Dat heeft u als raad vastgesteld. Het opknappen van de weg. Als u dit anders vindt, moet hierop een aanpassing komen. Het is gebruikelijk in het land dat we er 40 jaar over doen. Alleen blijven die wegen niet altijd 40 jaar liggen. Je kan niet over 40 jaar heen kijken. Soms moet je aanpassingen doen. In die 40 jaar zijn deze aanpassingen opgezet. Dat wordt nu uitgevoerd. Er zijn zeker wegen te noemen op Texel die er 40 jaar liggen en nog niet gerehabiliteerd

Mark Pol

zijn. -Dank u wel. Dan geef ik het woord aan mijnheer Kieft. Voorzitter, dank u wel. Een klein softwareprobleem voor collega-wethouder van Van de Belt. Vandaar dat we de volgorde even omdraaien. Ik neem de volgorde waarin opmerkingen gemaakt zijn in de tijd. Ik begin met de opmerking van de Partij van de Arbeid, mevrouw Visser, over achterstanden met betrekking tot duurzaamheid. Dat klopt. Gelukkig zien we nu licht aan het eind van de tunnel. We zijn bezig om alle budgetten die we van het rijk gekregen hebben voor het Nationaal Isolatieprogramma, in een aanbesteding uit te zetten. We willen die aspecten van de subsidieregeling van dat Fonds waar u op doelt, de vier keer € 500.000, daarin meenemen. Voor zover dat kan. We proberen dat voor de zomer van volgend jaar operationeel te hebben. Dan kunnen de burgers voor de zomer van volgend jaar een beroep doen op informatie, energieadvies en regelingen die dan bruikbaar zijn. Er is ook de opmerking gemaakt over de Omgevingsvisie: maak er haast mee. Daar maken wij inderdaad haast mee, maar de spreuk van de heer Tellegen in het kinderboekje "Langzaam, zo snel als we kunnen", doen we. Daar hopen we in de loop van volgend jaar, voor de zomer, mee naar u te komen. Dan heb ik de vraag over de Afvalstoffenheffing. De stijging van de kosten die u ziet, in de begroting staat 9.6% uit mijn hoofd, is minder dan de autonome kostenstijging op alle onderdelen waaruit de Afvalstoffenheffing is opgebouwd. De Afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn. We kunnen een deel van die kosten uit de algemene reserve halen. Dat hebben we nu ook gedaan in het voorstel. Er zijn een aantal opmerkingen gemaakt over het Recycleplan. Alle opmerkingen die gemaakt zijn, maken duidelijk dat het ontzettend belangrijk is dat deze raad in juli dit jaar dat Recycleplan fase I heeft vastgesteld. De hoofddoelstelling van dat Recycleplan is om de autonome kostenstijging, die de komende jaren steil omhoog gaat, zoveel mogelijk te dempen. Dat kun je doen door zo goed mogelijk te scheiden. Dat doen we nu in fase I. Alle investeringen die nu gedaan zijn, hebben wij nodig om de serviceprikkel, niet de prijsprikkel, voor de inwoners zo gunstig mogelijk te maken. Met als bedoeling maximale scheiding. Daar hebben wij tijd voor nodig. Ook om de balans tussen toeristisch en huishoudelijk afval uit elkaar te trekken. Om dat mee te kunnen nemen in de maatregelen die we gaan voorstellen. De opmerking die ik daarover gemaakt heb, beschouw ik als een pleidooi om vooral door te gaan met het Recycleplan, want dat is precies de route die u als belangrijk heeft aangegeven. De vervuiler betaalt. Toerisme moet zijn eigen kosten dragen als het om het afval gaat. Voorzitter, het Visserijontwikkelplan. Daar is mogelijk een misverstand. Wij hebben hier in de raad 2 miljoen euro opzij gezet voor ondersteuning van projecten in Oudeschild. Dat is onderdeel van 200 miljoen van toen nog minister Albeda. Dat is gesplitst in 30 miljoen voor ondersteuning van visserijgemeenschappen en 170 miljoen voor bedrijfsversterking. Wij praten over die 30 miljoen versterking van visserijgemeenschappen. Daar zijn de projecten op geselecteerd. Zijn de ondernemers daar niet bij betrokken? De ondernemers zijn daar wel degelijk bij betrokken. Dat is in een regionale samenwerking gebeurd. In de kop van Noord-Holland met Hollands Kroon, met Den Helder en Texel. Wij hebben op de niveaus van de Noordelijke Visserij Alliantie, waar alle Texelse ondernemers bij betrokken zijn, de ideeën opgehaald. Daar zijn deze ideeën uit voortgekomen. Een deel van de ideeën die opgehaald waren, zijn door het ministerie van Landbouw,

Voedselzekerheid, Visserij en Natuur uit de aanvraag gehaald, omdat ze vonden dat die binnen die 170 miljoen zouden vallen. Daar zijn wij niet bij betrokken. Dat is het antwoord op uw vraag.

Niels Rutten

Ik geef het woord aan de heer Rutten, om een interruptie te plaatsen. Dank u, voorzitter. Dank u voor uw uitleg over dat Visserijontwikkelplan. We hebben over dat budget wat de raad vaststelde uitgebreid gesproken. Toen is inderdaad duidelijk gezegd dat het ten goede moet komen aan Oudeschild en de visserijgemeenschap. We vinden het belangrijk dat het doorgaat als zo'n subsidie afloopt. Dus dat voorstel voor viskweek wat er nu ligt,

Mark Pol

hoe past die binnen die zaken waar we toen met elkaar over hebben gesproken?

Rikus Kieft

De portefeuillehouder. -Voorzitter, bij dit soort projecten, probeert je de vissers te betrekken. Zij willen voeling willen houden met vis, maar snappen dat dat op een andere manier moet dan tot nu toe gebruikelijk was, namelijk de zee op. Om die toch een toekomstrichting mee te geven. Het zijn pilots. Dus het kan ook fout gaan. Dit zijn plannen waar het ministerie voldoende kansen in zag om te gaan slagen. Dan zal je in de loop van het project moeten kijken of daar het vervolg marktrijp voor zal zijn of dat daar tussenfases inzitten. Je zit hier in een fase van innovatie, waarbij ook een aantal dingen fout zullen gaan. Deze projecten zijn beoordeeld op potentie en goed genoeg bevonden door het departement. Dat is alles wat ik daar nu op kan zeggen, mijnheer Rutten. Dan ga ik verder met de vraag van GroenLinks. Het vergunningssysteem voor Bed & Breakfasts kan dat volgend voorjaar op tafel komen? Het kort antwoord is: nee, dat gaat ons niet lukken. Ik verwijs naar de vaststelling van de tweede Uitvoeringsagenda Toekomstplan 16 oktober jongstleden door deze raad. Daarin is gezegd dat we eerst de digitale nachtregistratie gaan proberen in het leven te roepen. Daarna zijn we toe aan een mogelijk vergunningstelsel. We hebben op de vraag van de VVD toen gezegd: voordat we dat gaan uitwerken, komen we eerst met een discussiestuk in de raad. Dat is de stand van zaken.

Edo Kooiman

De planning durf ik u niet te noemen. -Mijnheer Kooiman. -Een vraag over dat vergunningstelsel. GroenLinks koppelde daar een aantal Bed & Breakfasts aan. Dat je dat kan beteugelen. Hoe ziet u dat? Is het vergunningstelsel bedoeld om het aantal Bed & Breakfastadressen

Rikus Kieft

te beteugelen of is dat niet aan de orde? -De portefeuillehouder. Voorzitter, op dit moment is Bed & Breakfast een recht voor elke Texelaar die in een woning ruimte over heeft en onder de criteria valt. Een vergunningstelsel is vooral in verband gebracht met de mogelijkheid om buren van Bed & Breakfast houders een rechtspositie te geven. Zodat zij bij het vestigen van een Bed & Breakfast naast de deur invloed kunnen uitoefenen op eventuele overlast die daaruit voort zou kunnen vloeien. Dus de rechtspositie van de buren van Bed & Breakfasthouders is er nu niet. Via een vergunningstelsel zou die er wel kunnen komen. Tot nu toe zit er in mijn beleving nog geen grenzen aan het Bed & Breakfast aantal. Het zou kunnen dat over een paar jaar in bepaalde wijken

Mark Pol

het noodzakelijk is, dat we daarover praten.

Rikus Kieft

U gaat verder. -Dan heb ik tot slot volgens mijn lijst nog de vraag over de regelgeving gewasbescherming. Het college is van mening dat wij gezamenlijk met de boeren op dit eiland kijken hoe wij het landelijk gebied in de komende jaren goed kunnen inrichten, voor alle functies die daarvoor nodig zijn. Daar willen wij niet één element uitpakken. We hebben in raadsvragen die erover gesteld zijn, gezegd dat we het willen agenderen op het moment dat we in de Omgevingsvisie hierover spreken. De boeren worden geconfronteerd met landelijk vier, vijf transities. Kringlooplandbouw, stikstofverhaal, mestprobleem. Wij moeten dat samen met de boeren doen. Dan willen we niet dit element eruit lichten. Dat is onderdeel van een breed verhaal. Dat is de reactie op uw vraag. Uiteraard is dat voorzorgsprincipe een landelijk principe die alle overheden zouden moeten hanteren. De rijksregelgeving

Mark Pol

zou daar een begin mee moeten maken. -Mevrouw Koot heeft nog een vraag voor u.

Veronne Koot

Ja, inderdaad. Ik heb u in het verleden en nu een aantal keren gehoord, als we het hebben over de boeren in het landelijke gebied, over in één beweging alle functies die daarvoor nodig zijn. Dan zou ik graag van de wethouder willen weten hoe hij dit nu precies duidt. In dat landelijk gebied hebben agrarische ondernemers hun bedrijven, hun grond en hun bezigheden. Die proberen een bestaan op te bouwen. Waar doelt u op als u in één adem erachteraan zegt: alle functies die daarvoor nodig zijn? Ik krijg daar een beeld bij dat we nog een stukje natuur erbij gaan maken. Ik weet niet wat u precies in uw hoofd heeft. Terwijl het agrarisch gebied is en dat dat dan mee moet op de manier zoals we nu willen, maar u heeft het over functies.

Rikus Kieft

De portefeuillehouder. -Dat klopt, voorzitter. Ik zei net al in het antwoord op de vraag van de heer Rutten dat er een aantal transities op het agrarisch gebied afkomt. We zien allemaal die klimaatverandering, die ons confronteert met problemen van droogte en de noodzaak van zoetwateropslag en schaduwwerking voor toeristen en voor dieren. Al dat soort zaken komen op ons af. Als je kijkt naar de voorbereidende notities over het Ontwikkelperspectief van de provincie en de Nota ruimte waar het kabinet mee bezig is, dan zegt men dat je 27% extra grond nodig hebt voor al die functies die wij zullen moeten accommoderen in het landelijk gebied. Ik noem een paar voorbeelden ervan. Zoetwateropslag, ook ten gunste van de landbouw en veeteelt. Schaduw, toeristische sector. Die beweegt zich ook in dat landelijk gebied. Dat zijn de functies waar we het over hebben en daarin vinden wij ook erkenning bij LTO, dat het nodig is. In het kader van de PPLG, Provinciaal Programma Landelijk Gebied worden in samenspraak met LTO kop van Noord-Holland en LTO Texel vingeroefeningen gedaan met boeren en met experts. Hoe dat eruit zou kunnen zien, op het niveau van de kop, maar ook op het niveau van Texel.

Mark Pol

Als daar ideeën uit voortkomen, komen die uiteraard ook hier op tafel.

Anneke Visser-Veltkamp

Dank u wel. Mevrouw Visser. -Dank u wel. Geen extra vragen, wel een reactie. Ik vind het erg fijn om te horen dat het Subsidiefonds voor deze zomer vaart gaat maken. In de LTP van december 2023 werd de Omgevingsvisie uitgesteld van het eerste kwartaal 2024 naar april 2024. Nu wordt april 2025 niet gehaald. Haastige spoed is zelden goed, maar wij zijn wel erg teleurgesteld dat deze kapstok om ander beleid aan op te hangen zolang op zich moet laten wachten.

Mark Pol

Dank u wel. Ik geef het woord aan wethouder Van de Belt. Ik heb begrepen dat hij inmiddels weer online is.

Remko van de Belt

Dank u wel, voorzitter. Dank voor de inbreng van de verschillende fracties. Scherp, maar ook trots hoor ik uit uw inbreng. Dat is terecht, dat is het college ook. U mag ook trots op uzelf zijn en op de partners die de dingen mogelijk maken op het eiland. Sommige zaken heb ik niet gehoord in uw inbreng. Dat is begrijpelijk, want Algemene Beschouwingen zijn altijd kritisch van toon. De dingen die vanzelfsprekend zijn, komen niet aan bod. Dat zie ik als een pluim voor de organisatie. Je zult nooit iets horen over de hardwerkende juridische zaken, iedereen die bezig is met cultuur en De Bolder is ook nauwelijks genoemd. Terwijl die allemaal een pluim van u verdienen. Ik weet dat u die ook wilt geven. Die geef ik dan nu vanaf hier. Ik wil één ding meegeven. We hebben grote ambities. In deze samenleving op het eiland wensen wij een heleboel. Het zou kunnen dat we ADHD hebben. We hebben in het begin van deze collegeperiode ook de oorlog in Oekraïne gekregen. Daarmee kwamen vluchtelingen. Er kwam een energiecrisis die plannen heeft vertraagd. Daar kwam een energiecrisis bij mensen thuis, die wij hebben opgelost. Dat heeft enorm veel tijd en inspanning van onze medewerkers gevraagd. Wat ook ten koste is gegaan van de ambities of van het tempo van de ambities van de coalitie en het college. Het is evengoed gelukt. U heeft daarvoor uw dank uitgesproken. Vele pluimen voor de woningbouw, heb ik gehoord in mijn portefeuille. Volkomen terecht. Een fantastische prestatie tot nu toe, maar we zijn er nog niet. In december spreken wij met elkaar verder over de Woonvisie en het Uitvoeringsprogramma dat erbij hoort. Dan gaan we in op de essentiële beroepen waar mevrouw Koot het over heeft gehad. Het CDA wil de inwoners centraal. Dat willen wij natuurlijk allemaal. U doet een beetje voorkomen alsof wij dat niet zouden doen. Althans, onvoldoende. Dat raakt me wel een beetje, want ik denk dat u in een gemeente werkzaam bent waarin de inwoner behoorlijk centraal staat. De drempels tussen het gemeentehuis en de inwoners is heel laag. Natuurlijk is het nooit genoeg en moeten we daar met zijn allen aan werken. Ik denk dat we heel bereikbaar en heel zichtbaar zijn in vergelijking met veel andere gemeentes. Natuurlijk kan het altijd beter. In de Communicatievisie die morgen hier ter bespreking ligt, wordt daar aandacht aan besteed en kunt u daar zelf nog een draai aan geven. Als we kijken naar de onderzoeken zoals

waar staat je gemeente of de cliënten onderzoeken Wmo, dan kunnen we rustig spreken dat we er goed voorstaan volgens onze cliënten. Simpele procedures, ook daar hecht het CDA aan. Daar houden wij allemaal van. Er is geen partij hier die zegt: nee, wij willen meer ingewikkelde procedures. Tenminste, u zegt dat niet hardop. U wilt wel zorgvuldigheid. Dat betekent over het algemeen ingewikkelde procedures. Wij streven ernaar de procedures zo simpel mogelijk te houden, voor zover dat kan binnen de rekkelijkheid van de wet. We doen al veel. U heeft hier zelf vorig jaar opdracht voor gegeven om campagnes over te voeren en dat met partners op te pakken. Dus hoe zijn die regelingen beter bereikbaar voor onze bewoners? Dat gaat behoorlijk succesvol. We investeren daar ook in met de partners, zoals de bibliotheek, Texels welzijn, Vluchtelingenwerk, Voedselbank et cetera. U heeft opdracht gegeven voor een Texelpas om procedures eenvoudiger te maken. U bent hier zelf al heel goed mee bezig. Dat waren procedures. Uit uw inbreng spreekt ook een beetje onbekendheid met het werk van het sociaal team. Dat kan ik heel goed begrijpen, want dat is ingewikkeld. Volgend jaar gaan we aan de gang met een omgekeerde toets en een integrale Verordening op het gebied van het sociaal domein. Dat staat ergens in de planning. U krijgt een uitnodiging om met het sociaal team in gesprek te gaan over wat ze doen en wat zo'n omgekeerde toets betekent. Hoe kunnen we de zaken makkelijker maken in het contact tussen de gemeente en de klant? U noemt met nadruk een voorbeeld uit Pekela. Een succesverhaal, dat moet gezegd, maar wel een andere situatie. Zij hadden tweeëneenhalf jaar geleden 500 mensen in de bijstand die ze niet kenden. Dit is een gemeente die kleiner is dan Texel. Wij hebben er 130 en die kennen we allemaal. Wij zitten al op het niveau waar Pekela op zit. Het is mooi dat zij daar nu ook mee bezig zijn. Daar zijn wij al mee bezig. Wij praten daar alleen iets minder vaak over in het openbaar. Dat zouden we misschien wel moeten doen. We zijn bescheiden en misschien moeten we dat niet zijn. Hart voor Texel had het over de Jeugdwet. Dat was naar aanleiding van de vraag die de VVD schriftelijk heeft gesteld. Er stond een artikel in het AD, wat gebaseerd is op CBS-cijfers. Daar wil ik straks nog iets over zeggen. Uit het artikel bleek dat minder jongeren een beroep op de jeugdzorg doen. Ik zou graag zeggen dat wij dat kunnen toerekenen aan ons succesvolle jeugdbeleid, maar dat durf ik niet te doen. Als wij dat meerdere jaren zouden zien, dan zou dat een trend zijn. Dat zou kunnen komen door ons jeugdbeleid, maar het kan ook komen door effecten van corona. Die hebben eerst een piek veroorzaakt en zijn daarna minder geworden. Het is soms moeilijk meten. Dat zou je moeten vergelijken met andere gemeentes of dat trendmatig bij alle gemeentes gebeurt of dat wij er een uitzondering op zijn. Een begroting is gebaseerd op verwachtingen. Wat wij wel kunnen zien is, is dat de verwachtingen ten aanzien van de grote uitgaven in de jeugdzorg, individuele trajecten betreft, die heel veel geld kosten. Dat zien wij op ons afkomen de komende jaren. Dat is goed te begroten als je daar rekening mee houdt en geld daarvoor reserveert. Dat is geen een-op-een relatie. Ik begrijp overigens dat die gemaakt wordt. GroenZwart heeft ook een begrijpelijke vraag. Die wordt vaker door GroenZwart gesteld. Er is veel preventie. Daar steken we veel energie in. Dat zou moeten leiden tot minder zorg. Dat is zo, maar preventie is niet alleen bedoeld om uiteindelijk te leiden tot minder zorg. Preventie is ook bedoeld om mensen een beter leven te geven. Om ervoor te zorgen dat het lijden niet groter wordt of te voorkomen dat er leiden ontstaat. Dat is niet alleen een kostenberekening. Denkt het college dat investeringen in preventie effectief zijn? Ja, wij denken dat wel. We kunnen dat moeilijk hard maken. Sinds de vaststelling van de Visie op het sociaal domein heeft u vastgesteld dat we op andere manieren gaan meten. We gaan met onze partners in gesprek om te vragen: doen we het goede? We gaan met onze cliënten in gesprek met de vraag: doen we het goede? Dat wordt een tegenhanger van het technische meten. Leidt preventie uiteindelijk tot kostenreductie? Wat we doen aan kostenreductie is onze regionale inkoop samen organiseren. Op de inkoop van trajecten zit het echte geld. Daarin zijn wij bezig met een aanscherping van de inkoop. Minder partijen. Scherper op de kosten sturen. Meer meten. Om tot een kostenreductie te kunnen komen.

Mark Pol

Dat hoop ik over twee, drie jaar te kunnen presenteren ten opzichte van nu. -Even een komma,

Edo Kooiman

want ik wil het woord geven aan mijnheer Kooiman. Dank u wel. Dat ging over de jeugdzorg, maar ik moest even over het antwoord van de portefeuillehouder nadenken. Wij hebben aangegeven dat er minder jongeren zijn die gebruik maken van de jeugdzorg. Dat zijn er tientallen. Vijftig die minder gebruik van jeugdzorg maken. Het ging van 220 naar 180. Een fors aantal. Toch vraagt u om een miljoen extra. U zegt dat dat om individuele gevallen gaat, waar we op vooruit moeten lopen. Het is een begroting voor de komende jaren. U begrijpt dat wij dat verband leggen, maar toch heeft u heel veel geld nodig. Dan zouden wij graag zien dat u, misschien schriftelijk, daar meer inhoud aan geeft. Waar exact dat miljoen naartoe gaat. Het gaat om heel

Mark Pol

veel geld. Daar zouden wij graag wat meer verdieping in willen zien.

Remko van de Belt

De portefeuillehouder. -Ik kan u niet aangeven waar dat miljoen exact naartoe gaat. Dit is een begroting gebaseerd op inschattingen die wij op ons af zien komen. Er is een verschil tussen trajecten die niet zoveel geld kosten en trajecten die heel veel geld kosten. Die 50 zijn waarschijnlijk trajecten die niet zoveel geld kosten. Bij elkaar opgeteld komen die niet in de buurt bij enkele trajecten die heel veel geld kosten. Texel is zo klein, als wij daar specifiek met u over in gesprek gaan, wordt het geen leuk gesprek in het openbaar. Als u begrijpt wat ik bedoel. Dat willen we vermijden. Los daarvan kunnen we van nog te maken uitgaven niet zeggen waar die exact naartoe gaan. Het is geen brug die we gaan aanleggen. Dit blijft het sociaal domein. Ik ben het met u eens dat wij steviger op die inzichtkant moeten gaan zitten. Wat geven we uit aan jeugdzorg? Waar zit dat hem in? Andere gemeentes voelen al wat langer de hete adem in de nek en die zijn er wat scherper in. Ik vind dat wij dat ook moeten zijn. Ik hoop u bij de eerste jaarrekening in het voorjaar

Mark Pol

meer informatie te kunnen geven. -Dank u wel.

Niels Rutten

Mijnheer Rutten. -Dank u, voorzitter. Ik was wat langzaam. Ik wil nog een stapje terug, over het sociaal domein. Wat de wethouder zegt, dat klopt. Wij zijn het overzicht kwijt over dat hele sociaal domein. Er speelt van alles. Centrumgemeentes, regiovisies, inkopen, indicaties. Dat maakt discussiëren over zo'n sociaal domein ontzettend lastig. Kunt u ons helpen om die brij te ontwarren met een organigram, een schematische weergave van hoe het georganiseerd is. Waar zit wat? Waar liggen welke taken? Waar liggen verantwoordelijkheden? Dan wordt het voor ons makkelijker om zo'n gesprek te voeren. Ik vind dat een gesprek

Mark Pol

wat we hier zouden moeten voeren, omdat dit over de mensen op het eiland gaat. -Portefeuillehouder. Dat kan. Dat hebben we gedaan. Dat doen we regelmatig. Dat hebben we laatst nog gedaan bij de vaststelling van de Uitvoeringsprogramma's, dit voorjaar. Daarin staat schematisch weergegeven wat we doen binnen het sociaal domein, hoe die kostenverdelingen zitten, waar de activiteiten zitten en de samenwerkingsverbanden. U kunt dat terugzien. Het is zelfs voor mij als portefeuillehouder ingewikkeld om dat continu op het netvlies te houden. Het is niet voor niets dat heel veel gemeentes met een speciale raadscommissie specifiek over het sociaal domein werken, omdat het een onderwerp is waar nogal wat geld in omgaat. Daar heeft deze raad niet voor gekozen en dat begrijp ik. Het is een specialisme. Het is onze taak om dat voor het voetlicht te blijven houden. Ik knoop het in mijn oren. U heeft al een memo gehad. U heeft iets anders nodig om het goed te kunnen pakken. U krijgt volgend jaar een gesprek met het sociaal team

Nick Ran

over de Integrale Verordening. -Mijnheer Ran. Dank, voorzitter. Terug naar het onderwerp wat mijnheer Kooiman aansneed. Het gaat inderdaad om een substantieel bedrag. Als ik in de begroting van dit jaar kijk, dan kom ik ongeveer 2,5 miljoen tegen wat er aan jeugdzorg uitgegeven wordt. Een miljoen extra is substantieel. We zijn zeker niet voor het maken, creëren en onderhouden van potjes. In het verleden hebben we een bestemmingsreserve sociaal domein gehad, omdat we niet wisten wat er op ons af ging komen. Er kwam ontzettend veel op de gemeente af. Het was onduidelijk hoeveel we daaraan uit zouden geven. Het is een substantieel bedrag. Is er een manier om te zorgen dat dat miljoen niet uit ons zicht verdwijnt? Dat we, als het niet anders kan, weer een reserve op kunnen bouwen. Zodat we grip op de kosten kunnen houden. Als het bedrag niet nodig is, want de wethouder geeft aan dat het nog onduidelijk is, kunnen we dan zelf beslissen

Remko van de Belt

hoe we dat in zullen zetten? -De portefeuillehouder. Dank u wel, voorzitter. We zijn volgens mij in deze raad met elkaar overeengekomen dat we geen aparte potjes maken, ook niet voor het sociaal domein. Dat is een verschil met andere gemeentes. Die heel goed bijhouden of denken te kunnen bijhouden, hoeveel geld zij vanuit het rijk krijgen voor jeugdzorg en hoeveel geld ze eraan uitgeven. Ik vind dat ingewikkeld, want volgens mij kunnen we dat niet goed. Zij doen een aantal aannames en beweringen die wij niet kunnen maken. Los daarvan begrijp ik uw vraag over grip. U moet zich realiseren dat de Jeugdzorgregeling een openeinderegeling is. Wij kunnen en mogen daar wettelijk gezien geen plafond leggen. Als er een vraag is, moeten wij daarop reageren. Besturingsmechanisme is hoeveel vragen komen er binnen? Kunnen we op een andere manier opvangen? Kan het geen groepssessie worden in plaats van individuele trajecten? Is het nodig? Dat zijn allemaal inkoopgesprekken, die op dit moment in de regio gevoerd worden. Ik voel met u ook

behoefte om daar meer inzicht in te hebben. Misschien is de eerste stap eerst inzicht en daarna kijken of we dat op een andere manier kunnen vasthouden. Dat is ingewikkeld. Ik zie gemeentes om ons heen momenteel de gekste sprongen maken. Ik zag vanmiddag een bericht dat Rijswijk de rekening van jeugdzorg direct heeft overgelegd aan de staatssecretaris of hij wil gaan betalen. Anders moeten ze bibliotheken sluiten, et cetera. Dat is ook een manier. Dat vind ik niet helemaal de juiste manier.

Mark Pol
Er gebeuren vreemde dingen momenteel in Nederland op dit gebied.

Remko van de Belt
Had u nu nog openstaande vragen, portefeuillehouder? Eentje, dat ging over de efficiëntie in het sociaal domein. Ook die wens begrijp ik. Dat willen we allemaal. Efficiëntie klinkt altijd heerlijk, maar het is geen logistiek distributiecentrum. Het sociaal domein bestaat uit professionals, uit andere partners, die op verschillende manieren worden gefinancierd, met verschillende financiële prikkels te maken hebben. Het zijn inkooppartners, subsidiepartners, zorgverzekeringspartners, veel vrijwilligers. Krijg dat maar eens efficiënt bij elkaar. Dat is heel lastig. Als je dat zeer efficiënt gaat organiseren, dan moet het verlangen naar die efficiëntie niet een machine worden die de energie eruit drukt. Dat is een risico binnen het sociaal domein. Ik begrijp uw verlangen. We proberen daar van alles aan te doen. Ik denk dat we het op Texel behoorlijk efficiënt doen, omdat we elkaar allemaal zo goed kennen. Veel efficiënter dan dit gaat

Mark Pol
niet of u moet heel veel fusies willen bewerkstelligen in de toekomst. Dat kan.

Veronne Koot
Mevrouw Koot. -Ik begrijp de wethouder heel goed. De vraag om efficiëntie is makkelijker gesteld dan beantwoord. Deze vraag is met name ingestoken, omdat er drie voorstellen in de begroting staan en in alle drie die voorstellen komen dezelfde begrippen voor. Preventieve maatregelen, jeugdzorg en asiel en migratiebeleid. Dat is verspreid over de drie voorstellen die er liggen. Dat was de reden dat ik de vraag aan u wilde stellen. Probeer toch die efficiëntie in de gaten te houden. Als u drie voorstellen doet voor mensen die bepaalde taken krijgen

Mark Pol
en die taken blijken overeen te komen, lijkt mij dat niet erg efficiënt.

Remko van de Belt
Portefeuillehouder. -Ik heb de drie voorstellen niet helemaal scherp, maar volgens mij komen ze voort uit verschillende wetten. Gaat de een over geld voor inkoop van trajecten. Een gaat over personele inzet. Dat heb ik niet scherp. We proberen altijd in de gaten te houden of er kruisbestuivingen mogelijk zijn. Daar mag u van uitgaan. Ik heb nog één laatste opmerking. Het CDA zei: houd alsjeblieft oog op de bal. Dat doet veronderstellen dat er één bal is. Dat is niet zo. We houden enorm veel ballen in de lucht en we houden de ogen daar zeker op gericht. U, wij, onze partners en bewoners verleiden ons altijd tot zijwegen en allerlei extra's. Houd ons schep en houd uzelf scherp.

Mark Pol
Dank u wel. Zijn we daarmee aan het einde gekomen van de termijn van het college? Mijnheer Soyer heeft nog een vraag?

Henry Soyer
Dank u wel, voorzitter. Wij hadden nog een vraag gesteld over een eind maken aan de mogelijkheid van parkeren van campers in de kernen.

Mark Pol
Daar hebben we geen antwoord op gekregen. Portefeuillehouder Hooijschuur.

Cees Hooijschuur
Dat klopt, mijnheer Soyer. We hebben op dit moment nog geen regels voor een camper. Als je die parkeert in het parkeervak en valt binnen de strepen, voldoet die aan de eisen. Als die eroverheen gaat, dan gaan we erop handhaven. Op het moment hebben wij daar nog geen regelgeving voor. Dus we kunnen hem nu alleen beboeten als die over de strepen heen staat en breder is dan de parkeervakken. Dat is op het moment het antwoord. We kijken in het parkeergebeuren hoe we dat kunnen beoordelen. We kunnen hem nu niet weigeren op de parkeervakken

Mark Pol
in het centrum van een dorp of in het buitengebied,

Henry Soyer
als hij binnen de lijnen past. -Mijnheer Soyer. Dit is een heel duidelijk antwoord en dat is inderdaad de huidige situatie.

Mark Pol
Bent u bereid om deze situatie aan te passen,

Cees Hooijschuur
zodat het niet meer mogelijk is? -De portefeuillehouder. Wij zijn bereid om hiernaar te gaan kijken en kijken wat de mogelijkheden zijn.

Mark Pol
Ik kom bij u terug als ik een antwoord heb. Dank u wel. Kunnen we daarmee concluderen dat de termijn van het college is afgerond? Dat is het geval. Wij hebben nog een drietal amendementen en een tweetal moties te bespreken. Met het oog op de tijd stel ik voor dat we proberen dat in een beperkte hoeveelheid tijd te doen. Zo veel tijd als u nodig heeft, maar we gaan proberen dat te comprimeren. Ook omdat heel veel van de zaken aan de orde zijn geweest. Dus als het zou lukken om per amendement, waar meerdere indieners boven staan, het met een indiener te doen, zou dat zwaar de voorkeur hebben. In ieder geval van mij. Dan beginnen we met het eerste amendement dat is ingediend door GroenLinks, VVD, CDA en de Partij van de Arbeid. Met als titel: Incidentele verhoging

Ferry Zegel
budget Texelgezinnen met € 20.000. Mijnheer Zegel mag ik daarover het woord geven. Ga uw gang. Voorzitter, ik zal snel proberen te praten. Ik ga het amendement niet voorlezen, maar wel toelichten. Voorzitter, ik wil graag citeren uit de Midterm review van het college. Daarin staat: "Op Texel is veel kennis en kunde die we kunnen inzetten. We noemen dit eilandkracht. Die eilandkracht geven we ruimte en versterken we tegelijkertijd." Dat is precies hoe wij Texelgezinnen zien, als een voorbeeld van eilandkracht. Als eilandgemeenschap moeten we dankbaar zijn dat er mensen vanuit onze Texelse samenleving zorgen voor gezinnen die tussen wal en schip vallen. Door tijdelijk naast ouders en jongeren te gaan staan, zoals ze dat zelf noemen. Geef ze dan ook vooral de ruimte om te doen waar ze goed in zijn. Het laagdrempelig aanbieden van informele hulp aan gezinnen die een steuntje in de rug hard nodig hebben. Daarnaast leveren ze een grote bijdrage aan preventie. We weten allemaal hoe belangrijk preventie is in het voorkomen van zwaardere hulpvragen. Natuurlijk moet er geëvalueerd worden. Er moeten afspraken worden gemaakt.

5 BESPREEKSTUK - Ontwerp-Programmabegroting 2025-2028 (inclusief midterm review)

Ferry Zegel
Natuurlijk is het van belang om de samenwerking met de overige lokale instanties goed te laten verlopen. Zodat er zo min mogelijk sprake is van overlap, maar ook opdat andere instanties kunnen leren van de laagdrempelige bereikbaarheid van Texelgezinnen. Het begrip Texelgezinnen is intussen in korte tijd verankerd geraakt in onze samenleving. Ook in deze raad bevinden zich mensen die deel uitmaken van de pool van steungezinnen en mensen die kunnen aankloppen bij Texelgezinnen voor hulp en steun. Op straat worden we aangesproken: kan Texelgezinnen nog wel doorgaan? Wat ons betreft staat dat niet ter discussie. Vandaar dit amendement om voor volgend jaar € 20.000 incidenteel extra budget beschikbaar te stellen. Zodat Texelgezinnen in 2025 haar belangrijke rol in de Texelse samenleving kan blijven vervullen. Wel onder voorwaarde dat er voor 2026 concrete afspraken

Mark Pol
gemaakt worden over de taak- en doelstellingen van Texelgezinnen. Dank u wel. Is er vanuit de raad behoefte om daarop te reageren? Mijnheer Kooiman,

Edo Kooiman

ga uw gang. -Niet inhoudelijk. We hebben de aankondiging in de vorige Commissievergadering gehad. Ik ben benieuwd naar een reactie van de portefeuillehouder, want die was vorige keer niet zo positief. Is hij nog steeds niet positief

Mark Pol
over dat extra budget? -Zullen we dat eerst doen?

Remko van de Belt
De portefeuillehouder. -Dank, voorzitter. Wij hebben het bij de Commissie uitgebreid over dit voorstel gehad. Dat het eraan zat te komen. Niet zo positief, in die zin, Texelgezinnen functioneert in een omgeving van andere organisaties. Wij hebben gesprekken gehad met Texelgezinnen waarin werd aangegeven dat er een bepaald bedrag nodig was. Dat bedrag is daarna naar boven bijgesteld. Daar hebben we alle begrip voor. Wij hebben ook te maken met een begroting en uitgangspunten die een gemeente heeft. Dat was mijn inbreng bij de Commissie. Technisch gezien is dit amendement prima aan te nemen. Ik zie dat u daarin een hart heeft voor de organisatie. Ik zie ook dat u naar het college heeft geluisterd. Wat slagen om de arm houdt en wat verzekeringen wil inbouwen. Hij is technisch gezien aan te nemen. Ik heb wel twee opmerkingen. Ik vind het lastig dat een gemeenteraad op basis van gevoel en niet op basis van een uitspraak van het college of doelstellingen die u van tevoren heeft geformuleerd, maar op basis van inspraak van één van de subsidiepartners vrij klakkeloos zegt: € 20.000 extra dat lijkt ons een goed idee. Ik wil ervoor waarschuwen dat als u dat met alle subsidiepartners gaat doen, we een interessante discussie met elkaar gaan voeren over efficiëntie, taken en mandaten. Die geef ik u mee. De tweede gaat over planning. Dat begrijp ik heel goed. U wilt dat we met het veld en Texelgezinnen zelf goede afspraken gaan maken over wat voor dit geld gedaan wordt, hoe we dat gaan meten en welke resultaten worden geboekt. Dat is allemaal prima. U wilt dat er voor 2026 een concrete nieuwe afspraak ligt. Dat wordt krap. Als u ook vasthoudt aan de afspraak dat alle voorstellen in de Perspectiefnota terecht moeten komen of daar dan wel of niet structureel budget voor gereserveerd zou moeten worden. Ik geef u twee kanttekeningen mee. Of we doen het pas bij de begroting, want we hebben wel een half jaar nodig om daar enigszins toe te komen. Of u zegt en dat geef ik u dan mee voor morgen: we doen het vanaf nu gelijk structureel, want dat is ook wel zo helder naar de organisatie zelf toe. Ik zou het een beetje oneerlijk ook van uzelf vinden. Ik begrijp dat als u de organisatie weer laat hangen tot november volgend jaar. Die geef ik u ook even mee.

Mark Pol
Voor de rest is het technisch uitvoerbaar. -Dank u wel.

Nick Ran
U wilt reageren op de portefeuillehouder, denk ik. Dan gaan we dat eerst doen. Mijnheer Ran. -Voorzitter, dank u wel. Ik wil even kort reageren op het laatste wat de portefeuillehouder zei over de Perspectiefnota. Die hebben we dit jaar voor de zomer vastgesteld. As ik nu kijk, hoeveel voorstellen van het college komen die niet opgenomen zijn in de Perspectiefnota,

Remko van de Belt
dan vind ik het oneerlijk om dat als argument te noemen. De portefeuillehouder. -Dan heeft u mij niet goed begrepen. Dit is niet bedoeld als indekking voor onszelf. Ik vind het naar de organisatie die het betreft niet eerlijk. Dan heeft de organisatie pas in november volgend jaar uitsluitsel van u gekregen of het toch een structureel bedrag wordt. Daar zou ik als organisatie

Mark Pol
kriebelig van worden. Dat bedoelde ik ermee.

Veronne Koot
Goed dat dat opgehelderd is. Ik ga naar mevrouw Koot. Voorzitter, zoals u gezien heeft, is er een meerderheid voor dit voorstel. GroenZwart heeft het niet gesteund. Dat komt omdat GroenZwart een paar kritische vragen heeft over wat hier gebeurt. Ten dele begrijp ik de wethouder volkomen. Het is een prachtige organisatie, die enorm veel lof krijgt voor haar werk. Het is een vrijwilligersorganisatie. Het komt uit de samenleving. Hoe mooi wil je het hebben? Dit is werkelijk prachtig. Vervolgens vragen ze wel subsidie van de gemeente en 30 of 35 is niet genoeg. Er moet nog een beetje bij. Waarvoor precies? Het zijn toch allemaal vrijwilligers. Hoe gaat dit nu verder? Hoe gaat dit zich ontwikkelen? Als we deze relatie gaan uitbouwen, zijn er dan ook eisen aan de professionaliteit van zo'n organisatie? Ik kan me voorstellen dat niet elk groepje vrijwilligers daar dit soort dingen kan gaan doen. Het tweede punt, wat ook aangestipt is in de Commissie. Hoe zit het met de versnippering? De wethouder geeft het aan, er zijn meerdere samenwerkingspartners die hetzelfde doen. Dan

ben je niet efficiënt bezig. Daar ging mijn pleidooi over. Ik zat met die worsteling. Dat maakt dat ik dit amendement

Mark Pol
niet wil steunen, omdat ik daar vragen over heb.

Remko van de Belt
Dank u wel. Ik kijk naar de portefeuillehouder of hij wil reageren. -Een kleine reactie erop. Ik heb het amendement als zodanig geïnterpreteerd dat op vragen die u heeft juist antwoord gegeven moet worden

Mark Pol
in het proces richting eventueel structurele financiering.

Cees Hoogerheide
Mijnheer Hoogerheide. -Dank u wel, voorzitter. Het gaat niet over de inzet van de mensen van Texelgezinnen. Dat laat ik buiten beschouwing en daar twijfel ik niet aan. Drie jaar lang hebben ze € 20.000 gehad. Waarom heeft het college niet besloten om te verzoeken, eisen is een groot woord, om een taakstellende begroting? In een taakstellende begroting kan een raad afvinken of de werkzaamheden conform onze wensen zijn en dat we niet ergens doubleren met werk. Dat is voor ons op dit moment niet te controleren. Terwijl dat wel onze taak is. Waarom is dat nog niet gebeurd? De wethouder heeft in de Commissie aangegeven dat ze in het voorjaar een gesprek gehad hebben met Texelgezinnen en dat ze toen tevreden waren met de € 20.000 of € 30.000. Nu komen ze toch met een verhoging. Kan de wethouder argumenten aandragen waarom dat noodzakelijk is?

Remko van de Belt
We waaieren een klein beetje bij het amendement vandaan. Misschien kan de portefeuillehouder hier nog iets over zeggen. Ik kan daar iets over zeggen. Ik heb in de Commissie ook gezegd dat het beter was geweest als wij eerder in gesprek waren gegaan met Texelgezinnen over die voorwaarden. We zagen ook de tijdelijkheid van de subsidies. Nogmaals, dit amendement roept uw vraag juist op. Ga in gesprek, stel kaders,

Mark Pol
bepaal wat er nodig is en ga dan verder. -Dank u wel.

Anneke Visser-Veltkamp
Mevrouw Visser en mijnheer Kooiman. We gaan nog even door. Mevrouw Visser. Dank u wel, voorzitter. Wij hadden voor een groot deel dezelfde vragen als mevrouw Koot. Wij kunnen ons zeer goed vinden in de woorden van de wethouder. Dat dit amendement oproept om juist die kaders te gaan stellen, zodat daar duidelijkheid komt over welke taken verwacht worden. Welke taken er nu wel gedaan worden, maar misschien helemaal niet gedaan hoeven te worden, omdat we al andere instanties geld geven voor die taakstelling. Wij hebben in tegenstelling tot GroenZwart wel besloten om het amendement te steunen. Juist om te voorkomen dat nu het doek zou vallen voor Texelgezinnen. Zelf heb ik als gezin geen gebruik gemaakt of geen aanvraag ingediend bij Texelgezinnen, maar ik heb wel met ons gezin hele zware jaren achter de rug. Dus ik voel het belang van een organisatie als Texelgezinnen. Op het moment dat dat dan drie jaar de tijd krijgt om op te starten. Net lekker bezig is. Dan zou in 2025 het doek vallen. Ik vind dat we dat de Texelaars, die in de komende periode hulp nodig hebben, niet aan kunnen doen. Vandaar dat wij in, tegenstelling tot GroenZwart, het amendement juist wel steunen. Juist in de hoop om de afspraken en helderheid op schrift te krijgen. Te voorkomen dat een organisatie als Texelgezinnen om zou vallen. Daarmee wel gezegd dat ik ook begrip heb voor organisaties als een Voedselbank, die ook als vrijwilligersorganisatie begonnen is en die ook moeilijke keuzes moeten maken om het financiële plaatje rond te krijgen.

Edo Kooiman
Dank u wel. Mijnheer Kooiman. -Ik had een vraag aan het college en die heb ik nu voor de indieners. De wethouder sloeg de spijker op zijn kop. Waarom ga je extra subsidie geven? Dat is op basis van gevoel, zei de wethouder. Er wordt hier klakkeloos in meegegaan. Een vraag voor de indieners. Op welke basis heeft u die extra subsidie toegekend? Mevrouw Visser, volgens mij valt het doek niet. Ze kunnen dan minder gezinnen helpen. Ik heb niet begrepen dat de hele organisatie dan ophoudt te bestaan. En de tweede vraag is: als er insprekers zijn, de Voedselbank die meer geld nodig heeft of anderen, gaat u dan ook zo ruimhartig om met die aanvragen? Nogmaals, wij dragen Texelgezinnen een warm hart toe. Daarvoor krijgen ze subsidie van € 35.000 van de gemeente. Wat heeft u er doen toe bewegen, zoals de wethouder zegt,

Ferry Zegel

op basis van gevoel daar € 20.000 bij te doen? Bent u het daarmee eens? -Mijnheer Zegel. Voorzitter, daar ben ik het niet mee eens. Ik denk dat de inspraak van Texelgezinnen een was, maar ze hebben ook een prima jaarverslag en een begroting voor volgend jaar. Ze hebben heel duidelijk uitgelegd wat de gevolgen zouden zijn als ze deze subsidie nu niet zouden krijgen. Hoeveel gezinnen ze minder zouden kunnen helpen.

Anneke Visser-Veltkamp

Dat is voor ons de reden om hier nu mee aan de slag te gaan. Mevrouw Visser. -Voor ons ook. Voor ons geldt, wat de heer Hoogerheide net al aangaf, misschien had de gemeente eerder in het traject al moeten aangeven, let erop, het derde jaar is in zicht. Wat willen we op de langere termijn. Ik wil niet zeggen dat dit nu een soort schadecompensatie is,

Mark Pol

omdat de gemeente een steek heeft laten vallen, maar dat speelde bij ons in het achterhoofd wel mee. Dank u wel. Kunnen we daarmee de bespreking van dit amendement afronden? Wat we vrij uitvoerig hebben gedaan. Misschien komt het omdat de organisatie zelf er de hele avond op heeft moeten wachten. Dan gaan we daar ruimhartig mee om. Ik weet niet of er mensen op de tribune zitten die iets met het Texelvignet hebben. Misschien kunnen we dat iets sneller doen. Ik kijk naar de indieners van het tweede amendement met de titel:

Eric Hercules

Stimuleren aankoop dagkaart Texelvignet. Mijnheer Hercules. Voorzitter, wat mij betreft, wordt het heel erg kort. Het is een heel erg simpel amendement. Het stelt voor om het uurtarief van € 3,50, zoals het college dat voorstelt, naar € 5 te brengen. Daar hebben we twee redenen voor. Ten eerste willen we de verkoop van de dagkaart stimuleren. We vinden dat met een tarief van € 5 je dat eerder doet. Dat vindt het college ook, heeft ze in haar reactie aangegeven. En ten tweede vindt het college dat als je naar € 5 gaat per uur, dat de kans vergroot dat toeristen de auto bij hun huisje laten staan. Dat vinden wij twee prima redenen om het uurtarief naar € 5 te brengen.

Mark Pol

Vindt u het goed als ik eerst het college vraag

Cees Hooijschuur

om een reactie te geven? Doen we het even anders. Mijnheer Hooijschuur, ga uw gang. -Dank u wel, voorzitter. Ik heb uw betoog gehoord, mijnheer Hercules. In principe ben ik het met u eens. As je dit iets verhoogt, heb je kans dat er meer auto's blijven staan buiten het centrum

Mark Pol

of op de parkeerplekken. Vanuit het college hebben wij hier geen bezwaar tegen. -Dank u wel.

Nick Ran

Reacties van anderen? Mijnheer Ran. -Dank u wel, voorzitter. Ondanks dat wij de uitleg van de heer Hercules en de portefeuillehouder begrijpen, zien we wel een beer op de weg. Dat zijn de blauwe zones, waar je ondanks het verhogen van het parkeertarief twee uur lang met de blauwe schijf kunt staan of één uur of anderhalf. Je kunt er kosteloos staan. Ondanks dat het een heel sympathiek amendement is, verwachten wij dat dit wel behoorlijk wat zoekverkeer op zal leveren op plekken waar we dat totaal niet willen. Dus wij zijn nog niet zo heel

Mark Pol

positief hierover. -Dank u wel. Andere reacties op dit amendement? U bent helemaal in staat om daar morgen over te kunnen stemmen? Dan gaan we door naar het volgende amendement. Dat is het amendement van het CDA en van GroenZwart met de titel: Hogere energie-, exploitatielasten

Niels Rutten

sporthal innovatiever oplossen. Dat is een hele mooie zin. Wie mag ik daarover het woord geven? Mijnheer Rutten, ga uw gang. Dank u, voorzitter. De exploitatielasten van de sporthal zijn in de commissie al besproken. Probleem is dat er zonnepanelen liggen die stroom opwekken op het moment dat er niet gesport wordt. Dan worden er terugleverkosten betaald. Dat is een van de redenen waarom de energielasten flink gestegen zijn en waarvoor nu extra budget gevraagd wordt. Wij vinden het niet heel erg creatief om er jaarlijks geld in te pompen. Vandaar dit amendement om in 2025, als er gekeken wordt naar de exploitatie van de sporthal, ook scenario's op te stellen voor de wijze waarop de exploitatielasten op energie kunnen worden teruggedrongen. Dan te kijken naar dingen als batterijen, plaatsen van laadpalen, overtollige energie

delen met andere gemeentelijke gebouwen in omgeving of slim omgaan met omvormers. De omvormer uitzetten op het moment dat je moet betalen voor de stroom. Deze bij de evaluatie van het beheer

Mark Pol
integraal aan te bieden. -Wie mag ik hierover het woord geven?

Eric Hercules
De heer Hercules. -Voorzitter, het is eerder omdat we er morgen niet meer over mogen spreken, maar we zijn redelijk positief over dit amendement van GroenZwart en CDA. Blij ook dat we hier weer een onderzoekje erbij gaan doen,

Mark Pol
dat hopelijk wat gaat opleveren, ook financieel in de toekomst.

Jacquelien Dros
Ik dank u. Mevrouw Dros. -Wij vinden het ook een sympathiek amendement. In de Commissievergadering is dit enigszins aan de orde geweest en ik ben benieuwd naar de reactie van de portefeuillehouder. Die was toen wat stellig over niet uitvoeren, maar dat was minder uitgebreid dan wat hier nu voorgesteld wordt. Ik begreep in de wandelgangen van het CDA dat jullie andere inzichten hebben over de mogelijkheden, bijvoorbeeld ten aanzien van batterijen.

Mark Pol
Ik ben benieuwd hoe de portefeuillehouder over de mogelijkheden denkt.

Rikus Kieft
Dat gaan we vragen. Mijnheer Kieft, ga uw gang. Voorzitter, is het rationeel gebouwenbeheer, sporthal of is het duurzaamheid? Ik mag het antwoord geven. Het is duurzaamheid. Vanuit die invalshoek is dit een interessant voorstel. Dit zou een voorbeeld kunnen worden hoe wij op vele plekken op het eiland met meerdere gebouwen samen, die nu veroordeeld zijn tot achter één meter, hun eigen ding doen. Dat je nu samen een aantal dingen kunt doen. Er zijn wel een paar opmerkingen te maken bij de formulering van het besluit. In de eerste plaats heb je niet de besparing te pakken in 2025. Dat zou leiden tot het voorstel om de opplussing, zoals die in het oorspronkelijke voorstel staat, structureel te houden. Waarom zeg ik dat? Al zou je op lange termijn kunnen besparen, dan nog moet je de installatie afschrijven. Die € 25.000 heb je dan sowieso nodig om je kosten te dekken. Dus als u op die twee plekken de tekst zou willen aanpassen. De € 25.000 structureel. U kijkt heel bedenkelijk, mijnheer Rutten. Ik kan het nog een keer proberen toe te lichten. Waar het om gaat, is je moet het eerst verkennen. Een onderzoekje doen, daar heb je experts voor nodig. Die moet je betalen, want die hebben we helaas niet in huis. Dus daar is budget voor nodig. U stelt nu voor eenmalig € 25.000, om de tekorten die nu gelopen worden op te plussen. Mijn stelling is: dat geld heb je sowieso voor 2025 nodig, maar je zult het ook voor 2026 en 2027 als extra kosten nodig hebben om je investering in een eventuele oplossing die je verzint ook af te schrijven op dit object. Daarom is het verzoek: laat het structureel blijven, maar voeg er € 25.000 incidenteel extra aan toe,

Mark Pol
zodat we die verkenning serieus kunnen doen. Ik stel voor, we stemmen hier morgen over, dat u straks elkaar opzoekt om te kijken of u tot elkaar kunt komen voor een eventuele tekstwijziging. Vindt u dat een goed idee? Anders gaan we dit nu helemaal uitlopen. Ik wil ook de andere partijen nog even gelegenheid geven om te reageren op wat er nu voorligt. Mevrouw Van der Werf.

Cees Hoogerheide
Ik dacht dat u uw vinger had opgestoken. Mijnheer Hoogerheide.

Mark Pol
Als ik de optelsom nu maak, dan wordt het twee keer € 25.000. Zo begrijp ik het, Dan heb ik het goed begrepen. Dat klopt helemaal. Dat is het voorstel van de portefeuillehouder. Ik zie de indieners bedenkelijk kijken. Dus we wachten even

Edo Kooiman
af wat er morgenavond voorligt. Mijnheer Kooiman. Dank u wel. Wij werden vrolijk en blij toen we dit voorstel lazen. We werden vooral vrolijk dat het incidenteel was, want er hoeft nog niet geïnvesteerd te worden. Er wordt gevraagd om scenario's op te stellen voor de wijze waarop die exploitatielasten kunnen worden teruggedrongen. Als u vindt dat daar in geïnvesteerd moet worden, komt u volgend jaar met een

nieuw plan met de investering en dan kunnen we ja of nee zeggen. Om daar nu al vooraf op te serveren, vinden we iets te ver gaan voor de afschrijvingskosten. Er wordt alleen gevraagd om scenario op te stellen over de wijze waarop die exploitatielasten teruggedrongen kunnen worden.

Mark Pol

Daar hoeft geen extra geld bij. Dus incidenteel werden wij heel blij en kunnen wij dit ook ondersteunen. -We gaan zien wat er morgenavond ligt. Dan kunt u daarover stemmen. Is dit amendement afdoende besproken? Ja. Dan gaan we naar de moties. Dat zijn er twee. De eerste is ingediend door het CDA met de titel: Inwonersberaad meenemen in gemeentelijk meerjarig Investeringsprogramma Energie

Niels Rutten

en Klimaat het gMIEK. Mijnheer Rutten. -Voorzitter, dank u. In de begroting kwamen we het Meerjareninvesteringsplan tegen. Dat triggerde ons, want dat gaat nu over onderwerpen waar ook het Inwonersberaad mee bezig is. We willen in deze motie benadrukken dat we het Inwonersberaad en de inbreng van de inwoners serieus willen nemen. Die uitgangspunten zouden leidend moeten zijn bij het opstellen van zo'n Investeringsplan. Er zit ook de uitdaging in om te kijken naar de korte termijn. Niet alleen over de lange termijn. Bij een nieuwe Wadkabel praten we over de lange termijn. Heel veel ondernemers lopen nu tegen problemen aan, zoeken nu naar oplossingen. Kijk op korte termijn wat we zouden kunnen doen.

Mark Pol

Dat is wat we met deze motie proberen te zeggen.

Rikus Kieft

Dank u wel. Dit was in de Commissie nog niet aan de orde, volgens mij. Dus eerst naar het college. Mijnheer Kieft. Voorzitter, het is heel fijn om te lezen dat de raad, als deze motie wordt aangenomen, de resultaten van het Inwonersberaad maximaal serieus zal nemen. Daar ben ik heel blij mee. We moeten nog afwachten wat eruit komt, maar dat dat serieus genomen wordt, is mooi. Er is verder geen enkel bezwaar om deze motie aan te nemen, want als die voorstellen komen, dan zullen we er wat mee moeten.

Mark Pol

Als dat financiële consequenties heeft, zullen we bij u terugkomen.

Anneke Visser-Veltkamp

Mevrouw Visser. -De wethouder geeft aan dat er geen technische bezwaren zijn, maar kun je iets in een gMIEK stoppen waar je niet van weet wat het nu is? Stel dat er niets uit het Inwonersberaad komt wat hier van toepassing is, dan wil dat niet zeggen dat we iets in die gMIEK kunnen stoppen, maar dat wil ook niet zeggen dat we het Inwonersberaad niet serieus nemen. Dus ik snap niet hoe je nu kan besluiten om iets ergens in te stoppen,

Rikus Kieft

terwijl je niet eens wat weet wat wat is. -Portefeuillehouder. Voorzitter, de achterliggende gedachte van een gemeentelijk meerjarenprogramma Investeringsprogramma Energie en Klimaat is dat je niet alleen op provinciaal niveau, maar ook op lokaal niveau waarschijnlijk voor een aantal investeringen op het eiland komt te staan om de beschikbare energie op een efficiënte manier te gebruiken. Het voorbeeld van de sporthal is daar een goede illustratie van. In de haven van Oudeschild zijn ze bezig met een plan om te kijken of je daar op lokaal vlak energie met elkaar kunt delen. Daar kunnen investeringsverzoeken richting gemeente uit voortkomen. Die wil je bundelen in een gemeentelijk meerjarenprogramma Investering Energie en Klimaat. Dat zo'n programma zou komen, hangt af van de vraag of die verzoeken richting gemeente zullen komen. Het is wel in de lijn en verwachting dat dat tussen nu en een jaar of drie, vier een aantal inhoudelijke punten kent

Mark Pol

waar u iets van zult moeten vinden. -Mevrouw Visser.

Rikus Kieft

De motie hoeft dus niet te wachten op de uitslagen van het Inwonersberaad?

Jacquelien Dros

Nee. -Mevrouw Dros. Daar heb ik een vraag over richting de portefeuillehouder. We hebben toch al afgesproken met betrekking tot het Inwonersberaad dat we de adviezen die daaruit naar voren komen mee

zullen nemen in onze besluitvoering? Binnen de kaders. Deze motie komt mij overbodig over, omdat we dat al zouden kunnen doen en al afgesproken hebben.

Mark Pol
Alleen punt 2 in het dictum zou eventueel iets kunnen toevoegen, dat je de quick-wins snel kan oppakken. Hoe kijkt de

Rikus Kieft
portefeuillehouder daar tegenaan? -Mijnheer Kieft. Voorzitter, de motie zien we als een welkome ondersteuning van de verwachting die ik net gehoord heb. Dat wij de komende jaren dit soort verzoeken op ons af zullen komen. Laten we dan zorgen dat we dat in een meerjarig programma proberen te gieten. In die zin ondersteunt dat de verwachting die we hebben.

Mark Pol
Verder moet u de vraag misschien ook aan de indiener stellen. Dank u wel. We gaan zien wat er met deze motie morgen gebeurt. Dan hebben we de laatste motie, die ook al in de beschouwing enigszins aan de orde geweest is: Verstandig dekking zoeken. Mooie titel, mevrouw Koot. U krijgt de mogelijkheid

Veronne Koot
om daar iets over te zeggen. Ga uw gang. Dank u. Deze motie gaat erover dat bij de gemeente Texel een kwart van de dekking van de uitgaven uit toerisme komt. Dat is 9 miljoen uit de toerismebelasting en 5,9 miljoen uit de parkeerbelasting. De parkeerbelasting wordt voor het allergrootste gedeelte door de toeristen opgebracht. Samen is dat bijna 15 miljoen. Op totaal benodigde dekkingsmiddelen van 56 miljoen is dat 25%. Dat is veel. Ik heb zitten googelen, Amsterdam en Veere. Die halen dat bij lange na niet. De conclusie is, die conclusie heeft de gemeente Texel zelf ook al getrokken, dat de gemeente Texel op deze manier kwetsbaar is. Ook in de risicoparagraaf wordt dit genoemd. Daar wordt het genoemd met een kans van 15% en een geschat financieel gevolg van 6 miljoen 750.000 per jaar. In het geval het risico daadwerkelijk gaat gebeuren, zal dat niet een eenjarig iets zijn. Zoals een afvalhoop die opgeruimd moet worden of zo. Het wordt een structureel iets. Een andere mogelijkheid is dat de Rijksoverheid voor gaat stellen om de toeristenbelasting af te romen. Nogmaals, dit is niet nieuw wat ik nu vertel. De raad en het college zijn zich hiervan bewust. De getallen zijn dusdanig dat ik me daar zorgen over begin te maken. Gaan wij op de juiste manier met deze dekking om? Dat is de vraag. Wij roepen het college op om te onderzoeken hoe we met de afhankelijkheden van het toerisme, de financiële kwetsbaarheid op dat gebied, om moeten of kunnen gaan. Ook te onderzoeken of er een optimum is, een grens. De

Mark Pol
gemeenteraad hierover bij de Perspectiefnota 2026 te adviseren.

Nils Lely
Dank u wel. Mijnheer Lely. -Dank u wel, voorzitter. In uw beschouwingen noemde u ook als er een oorlog uitbreekt in Europa. Op dat moment lijkt mij toerisme het laatste waar we aan denken en ons kleinste probleem. Ik zat dus net te rekenen: 14.000 Texelaars maal 365 dagen, dat zijn 5 miljoen overnachtingen. Ik vind het niet zo erg dat we dan ook wat leunen op de inkomsten uit de toeristenbelasting en aanverwanten. Dat is een knop waar we aan kunnen draaien. Ik heb hier ook al de andere knoppen gehoord. Dat is bijvoorbeeld de WOZ. Dat is in feite wat u voorstelt. Kort onderzoek. Gaan we dan de WOZ omhoog zetten?

Veronne Koot
Mevrouw Koot. -Dat is dus precies het risico op het moment dat er daadwerkelijk iets gebeurt, waardoor de toerist Texel niet gaat vinden. Als wij ons inkomen kwijtraken via herverdeling afroming, hoe gaan we dat dan oplossen?

Mark Pol
En dat is precies het risico wat ik bedoel.

Nils Lely
Mijnheer Lely. -Ik denk dat op het moment dat de toerist Texel niet meer vindt, we heel andere problemen hebben. Ik vind dat een beetje spoken zoeken. Ik denk niet dat dat gebeurt en we kunnen altijd nog de WOZ omhoog gooien.

Mark Pol
Dit is een hele verre vraag. Ik kijk rond.

Nick Ran

Zijn er andere reacties? Mijnheer Ran. -Dank, voorzitter. In mijn Algemene Beschouwing heb ik ook gerefereerd aan de kwetsbaarheid van de toeristenbelasting. De 9 miljoen die toch een half miljoen hoger is dan wat we dit jaar begroot hebben aan inkomsten toeristenbelasting. Ik deel de zorg van mevrouw Koot, dat je daar kwetsbaar in bent. Je weet pas achteraf of je dat ook daadwerkelijk ophaalt. Als er een motie voorligt waar het college wordt verzocht om een optimum en een grens te onderzoeken voor de gemeenteraad,

Mark Pol

dan gaan mijn hakken wel heel erg hard in het zand. Daar wil ik ver bij vandaan blijven. -Dank u wel. Anderen die willen reageren? De portefeuillehouder heeft dat gedaan in reactie op de beschouwingen. Zijn we daarmee rond? Ik denk het. Dan gaan we langzaam naar afsluiting van deze avond, want we hadden geen openstaande rondvraag meer. Een bijzondere avond. Niet alleen omdat we Algemene Beschouwingen met elkaar gehad hebben, maar omdat op dezelfde avond in deze zaal George Orwell, Karl Popper en Toon Tellegen zijn geciteerd. Inspiratie voor de vergadering van morgen. We zien elkaar dan. Dank u wel. Ik sluit de vergadering.